

Projekt

z dnia 11 grudnia 2025 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR XVI.92.2025
RADY MIASTA WOJCIESZÓW**

z dnia 18 grudnia 2025 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata
2026-2030.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 1153) w związku z przepisami art. 16b oraz art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1214 z późn. zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2026-2030, która stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Wojcieszów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 roku.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wojcieszów na lata 2026-2030

Adnotacja:

Usuwanie barier i zapewnienie dostępności dla wszystkich obywateli, w tym przede wszystkich osób doświadczających trudności w mobilności czy percepcji, stanowi jedno z kluczowych zadań państwa urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej. Dokument został opracowany zgodnie z Wytycznymi dotyczącymi realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027 i standardami dostępności dla polityki spójności 2021-2027. Mając na uwadze dostosowane dla osób z niepełnosprawnością wzroku tekst dokumentu nie został wyjustowany, zastosowano czcionkę bezszeryfową, odpowiednią interlinię oraz opisy alternatywne do map i grafik.

Spis treści

I.	Wprowadzenie	5
II.	Podstawa prawna	6
III.	Ogólna charakterystyka gminy Wojcieszów	7
IV.	Uwarunkowania społeczno-gospodarcze gminy Wojcieszów	12
	1. Demografia i zmiany demograficzne	12
	2. System edukacji i opieki nad dziećmi	15
	3. Ochrona zdrowia i profilaktyka	18
	4. Bezpieczeństwo publiczne	21
	5. Podmioty ekonomii społecznej	23
	6. Organizacje społeczne	24
	7. Kultura, sport i edukacja	27
	8. Bezrobocie	28
	9. Podmioty gospodarcze	30
V.	Charakterystyka pomocy społecznej na terenie gminy Wojcieszów	31
	1. Beneficjenci pomocy społecznej	31
	2. Pomoc finansowa i niefinansowa	33
	3. Główne powody korzystania z pomocy społecznej	35
	4. Wsparcie w postaci dożywiania	36
	5. Świadczenia i usługi opiekuńcze	37
	6. Asystent rodziny	42
	7. Zjawisko uzależnień i przemocy domowej	44
	8. Ocena warunków życia na terenie gminy i najważniejszych zdiagnozowanych problemów społecznych	49
VI.	Analiza SWOT	53
VII.	Prognoza zmian w zakresie objętym Strategią	57

VIII.	Spójność z lokalnymi, regionalnymi, krajowymi i europejskimi dokumentami strategicznymi	60
IX.	Kierunki działań w ramach polityki społecznej	62
X.	System zarządzania, monitoringu i ewaluacji	71
XI.	Spis tabel i wykresów	72

I. Wprowadzenie

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wojcieszów na lata 2026–2030 (Strategia) stanowi podstawowy dokument planistyczny w obszarze polityki społecznej gminy. Jej celem jest stworzenie spójnych, długofalowych i realistycznych kierunków działań, które pozwolą na poprawę jakości życia mieszkańców, ograniczanie zjawisk kryzysowych oraz wzmacnianie lokalnej wspólnoty. Dokument ten uwzględnia zarówno obowiązujące przepisy prawa (w szczególności ustawę o pomocy społecznej, ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawę o przeciwdziałaniu przemocy domowej, ustawę o zdrowiu publicznym oraz ustawę o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi), jak i strategiczne cele rozwoju gminy oraz kierunki polityk publicznych na poziomie krajowym i regionalnym.

Punktem wyjścia do opracowania Strategii jest diagnoza sytuacji społecznej gminy Wojcieszów, obejmująca m.in. strukturę demograficzną, poziom bezrobocia, skalę ubóstwa i wykluczenia społecznego, sytuację rodzin z dziećmi, osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, a także problemy związane z uzależnieniami, przemocą domową oraz dostępnością usług publicznych. Analiza ta pozwoliła na identyfikację kluczowych problemów społecznych wymagających interwencji oraz na określenie grup szczególnie narażonych na marginalizację.

Strategia ma charakter praktyczny i wdrożeniowy – wyznacza konkretne cele strategiczne i operacyjne, kierunki działań oraz przewidywane rezultaty, a także wskazuje podmioty odpowiedzialne za ich realizację. Zakłada ścisłą współpracę różnych instytucji i środowisk: samorządu gminnego, jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, systemu oświaty, służby zdrowia, organizacji pozarządowych, służb mundurowych, przedsiębiorców oraz samych mieszkańców. Szczególna rola przypada Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej, który koordynuje działania w obszarze wsparcia społecznego.

Okres obowiązywania Strategii – lata 2026–2030 – pozwala na ujęcie działań w horyzoncie średniookresowym, co z jednej strony gwarantuje stabilność przyjętych kierunków polityki społecznej, z drugiej zaś umożliwia elastyczne reagowanie na zmieniające się uwarunkowania społeczne, ekonomiczne i demograficzne. Dokument przewiduje system

monitorowania i okresowej ewaluacji, które pozwolą na ocenę skuteczności podejmowanych działań oraz ewentualną korektę przyjętych założeń.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wojcieszów na lata 2026–2030 jest zatem narzędziem budowania spójnej, solidarnej i bezpiecznej wspólnoty lokalnej, w której każdy mieszkaniec – niezależnie od wieku, sprawności, sytuacji materialnej czy rodzinnej – ma szansę na godne życie, rozwój oraz aktywne uczestnictwo w życiu społecznym gminy.

II. Podstawa prawna

Podstawą prawną opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wojcieszów na lata 2026-2032 jest ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U. z 2025 r. poz. 1214), a jej struktura odpowiada logice procesu strategicznego i jednocześnie wypełnia zalecenia art. 16 b pkt 2 wspomnianej ustawy w zakresie zawartości dokumentu, tj.:

1. diagnozę sytuacji społecznej,
2. prognozę zmian w zakresie objętym strategią,
3. określenie celów strategicznych projektowanych zmian, kierunków niezbędnych działań, sposobu realizacji strategii oraz ram finansowych i wskaźników działań.

Do aktów prawnych regulujących treść Strategii można zaliczyć ponadto:

- ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy,
- ustawę z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- ustawę z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego,
- ustawę z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- ustawę z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego,
- ustawę z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych,
- ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,

- ustawę z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym,
- ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ustawę z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawę z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu niektórych przedsiębiorstw mieszkaniowych,
- ustawę z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej,
- ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawę z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny,
- ustawę z dnia 11 września 2015 r. o osobach starszych.

III. Ogólna charakterystyka gminy Wojcieszów

Gmina Wojcieszów jest gminą miejską położoną w południowo-zachodniej Polsce, w województwie dolnośląskim, w południowej części powiatu złotoryjskiego. Gmina Wojcieszów graniczy od północy z gminą Świerzawa (powiat złotoryjski), od południa z gminą Janowice Wielkie (powiat jeleniogórski), a od wschodu z gminą Bolków (powiat jaworski). Gmina Wojcieszów należy do najmniejszych gmin w powiecie złotoryjskim, jej powierzchnia wynosi 32,2 km², co stanowi 5,59% powierzchni powiatu.

Przez gminę (miasto) Wojcieszów przebiega przede wszystkim droga wojewódzka nr 328 (DW328) – to główna oś komunikacyjna Wojcieszowa, biegnąca doliną miasta (w granicach miasta ma charakter ulicy Bolesława Chrobrego). Łączy ona m.in. Złotoryję z Jelenią Górą, prowadząc dalej przez Świerzawę i okolice Gór Kaczawskich.

Poza DW328 przez gminę biegną także drogi powiatowe i gminne, m.in. trasa Wojcieszów – Podgórkę (droga powiatowa nr 2607D), która łączy miasto z sąsiednimi miejscowościami w powiecie złotoryjskim i była w ostatnich latach modernizowana.

Mapa 1 Położenie gminy Wojcieszów w powiecie złotoryjskim

Źródło: <https://www.google.com/>

Gmina (miasto) Wojcieszów to niewielka, ale bardzo charakterystyczna gmina Dolnego Śląska. Położona w wąskiej dolinie Kaczawy, otoczona zalesionymi wzgórzami Gór Kaczawskich, ma wyraźnie „górski” charakter – z wielu punktów miasta widać strome zbocza Połomu, Miłka, Miesznej czy Młynicy.

Fotografia 1 Gmina Wojcieszów

Źródło: <https://www.google.com/>

To właśnie rzeźba terenu i bogate złoża wapieni ukształtowały zarówno krajobraz, jak i historię Wojcieszowa: obok pól i łąk ważnym elementem panoramy są dawne i współczesne kamieniołomy, ruiny pieców wapienniczych oraz ślady wielowiekowego przemysłu wydobywczego.

Miasto ma układ wydłużony – zabudowa ciągnie się na kilku kilometrach wzdłuż doliny i głównej drogi łączącej Złotoryję z Jelenią Górą. Historycznie Wojcieszów rozwijał się jako osada na ważnym szlaku handlowym prowadzącym przez przełęcz sudeckie do Czech, co sprzyjało lokowaniu tu folwarków, pałaców i niewielkich zakładów przemysłowych. Dziś jest lokalnym ośrodkiem usługowo-turystycznym powiatu złotoryjskiego – funkcjonują tu m.in. zakłady wapiennicze, drobny przemysł drzewny i spożywczy, a jednocześnie rośnie znaczenie funkcji turystycznych i rekreacyjnych związanych z górami i szlakami pieszymi oraz rowerowymi.

Charakter gminy współtworzy bogate dziedzictwo kulturowe. Na stosunkowo niewielkim obszarze znajdują się trzy pałace otoczone parkami, kościoły o średniowiecznym rodowodzie, ruiny zamku, a także unikatowa na skalę regionu murowana szubienica z XVII wieku – najlepiej zachowany obiekt tego typu na Śląsku. Do tego dochodzą liczne zabytkowe domy mieszkalne, świadczące o miejskim charakterze osady w XIX i na początku XX wieku. Wojcieszów zachował również infrastrukturę kolejową – dwa dworce (Wojcieszów Górny i Wojcieszów Dolny), choć obecnie ruch pasażerski nie jest tu prowadzony. Obiekty te, podobnie jak dawne zakłady przemysłowe, przypominają o czasach, gdy miasto było ważnym punktem na mapie transportu towarów, zwłaszcza kruszyw i wapieni.

We współczesnym obrazie gminy istotną rolę odgrywają też instytucje publiczne – szkoła podstawowa, przedszkole, Centrum Biblioteczno-Kulturalne, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – które koncentrują życie społeczne i kulturalne. Mieszkańcy korzystają z bliskości większych ośrodków, takich jak Złotoryja i Jelenia Góra, ale jednocześnie silnie identyfikują się z własną, „góorską” gminą, w której codzienność łączy elementy małomiasteczkowego spokoju, przemysłowego dziedzictwa i atrakcyjnego krajobrazu Sudetów Zachodnich.

Fotografia 2 Zabytki w gminie Wojcieszów

Źródło: <https://www.google.com/>

CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA

IV. Uwarunkowania społeczno-gospodarcze gminy Wojcieszów

1. Demografia i zmiany demograficzne

Według danych GUS BDL za dzień 31 grudnia 2024 r. gminę Wojcieszów zamieszkiwało łącznie 3 377 mieszkańców. Gmina charakteryzuje się spadkiem liczby mieszkańców. W porównaniu z rokiem 2020 liczba mieszkańców gminy uległa zmniejszeniu o 123 osoby. **Depopulacja jest zjawiskiem charakterystycznym dla większości gmin w Polsce.**

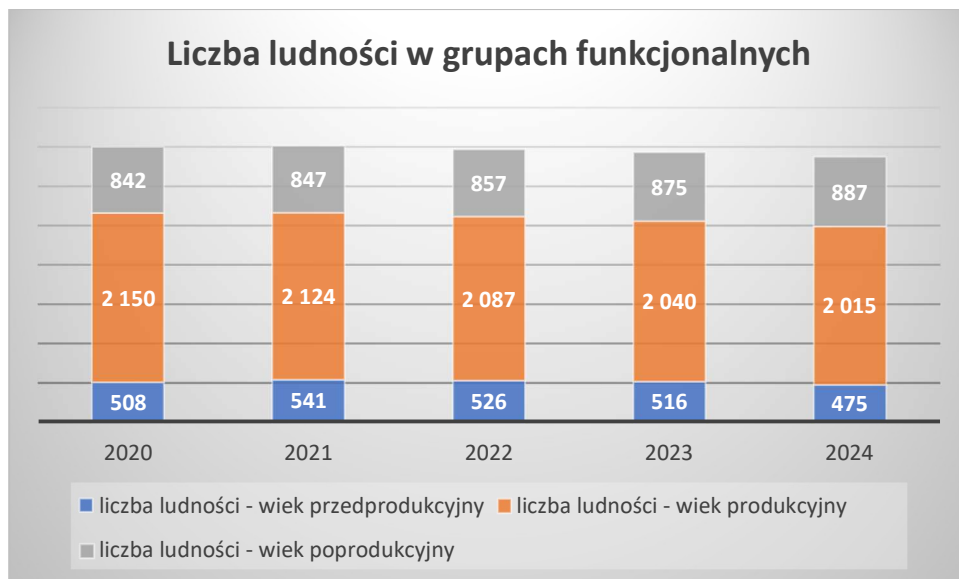
Wykres 1 Liczba ludności na terenie gminy Wojcieszów w latach 2020-2024

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Liczba ludności w funkcjonalnych grupach wiekowych w analizowanych latach 2020-2024 wskazuje na tendencję spadkową liczby osób w wieku produkcyjnym oraz przedprodukcyjnym, a wzrostem liczby osób w wieku poprodukcyjnym. W 2024 r. odnotowano 475 osób w wieku przedprodukcyjnym, 2 015 osób w wieku produkcyjnym oraz 887 osób w wieku poprodukcyjnym. W badanym okresie na terenie gminy przybyło 45 osób w wieku poprodukcyjnym.

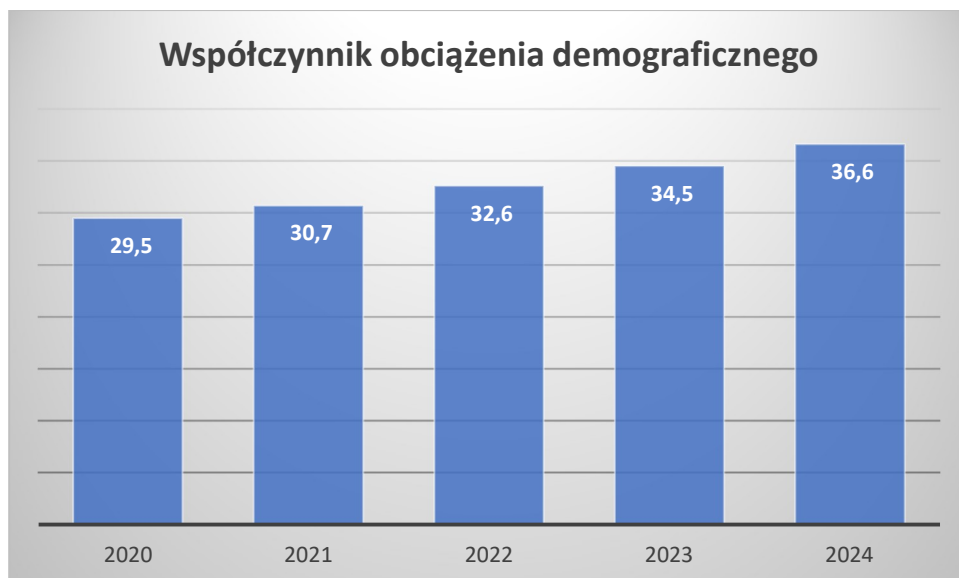
Wykres 2 Liczba ludności w grupach funkcjonalnych w gminie Wojcieszów w latach 2020-2024

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Współczynnik obciążenia demograficznego, liczonego jako stosunek ludzi w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym, w 2024 r. dla gminy Wojcieszów wynosił 36,6 punktów procentowych. W stosunku do roku 2020 uległ zwiększeniu o 7,1 punktów procentowych. Wskazuje to na dość szybki wzrost liczby osób starszych na terenie gminy.

Wykres 3 Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi w latach 2020-2024

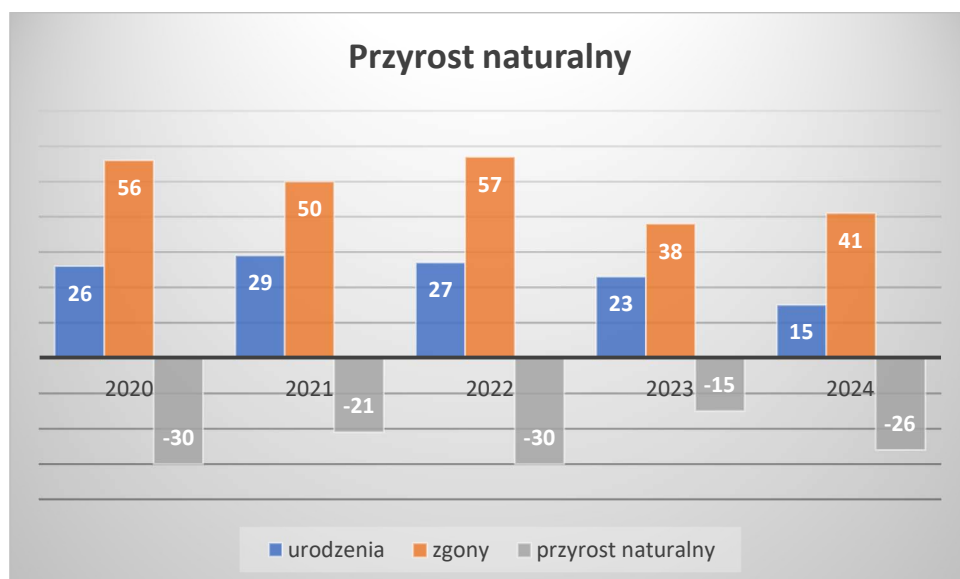
Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Wzrost liczby osób starszych ma szczególne znaczenie w kontekście rozwoju dalszej polityki społecznej i senioralnej, która będzie wymuszała podjęcie odpowiednich działań na rzecz zapewnienia opieki osobom starszym, wspierania ich w codziennym funkcjonowaniu, organizacji odpowiedniej opieki wytnieniowej oraz aktywizowaniu ich do zachowania aktywności społecznej.

Spadek liczby ludności w gminie podyktowany jest również ujemnym saldem migracji oraz przede wszystkim ujemnym przyrostem naturalnym.

Przyrost naturalny na terenie gminy Wojcieszków **utrzymuje się od wielu lat na ujemnym poziomie**, co oznacza większą liczbę zgonów niż odnotowanych urodzeń. W 2024 r. urodziło się w gminie 15 dzieci a zmarło 41. Przyrost naturalny wynosił -26 osób.

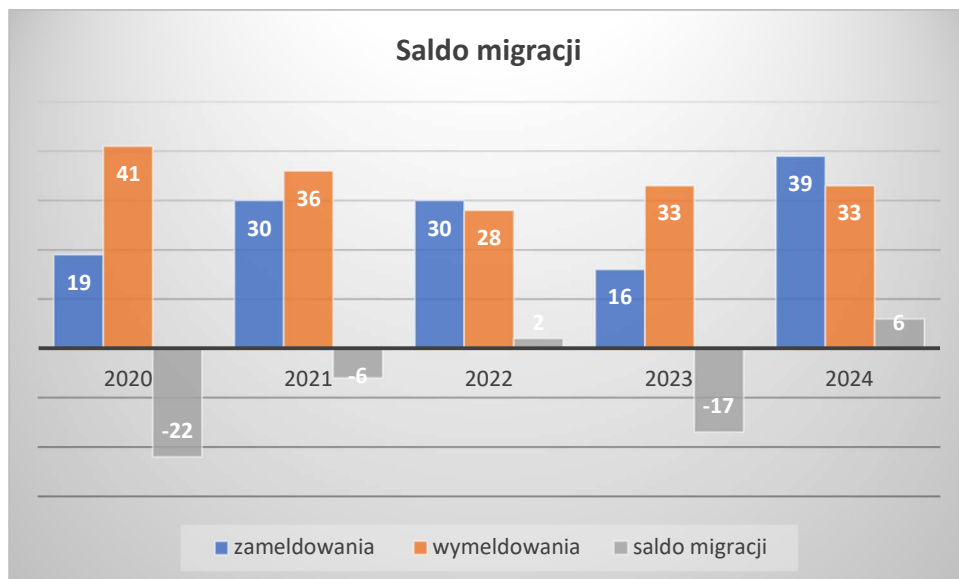
Wykres 4 Przyrost naturalny na terenie gminy Wojcieszków w latach 2020-2024

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Kolejnym analizowanym zjawiskiem demograficznym na terenie gminy Wojcieszków jest saldo migracji, które w latach 2020-2024 utrzymywało się **na ujemno-dodatnim poziomie**. W roku 2020, 2021 oraz w 2023 odnotowano ujemne saldo migracji. W pozostałych analizowanych latach wykazywało niewielki, lecz dodatni poziom. W 2024 r. na terenie gminy zameldowało się 39 osób, a wymeldowało 33. Saldo migracji wyniosło +6 osób.

Wykres 5 Saldo migracji w latach 2020-2024

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Zmiany demograficzne jakie zachodzą w ostatnich latach na terenie Gminy Wojcieszów wymagają podjęcia odpowiednich działań społecznych. Dodatni bilans migracji może być sygnałem, że gmina zapewnia dobre i wystarczające warunki do życia. Jest miejscem, które zaspokaja podstawowe potrzeby mieszkańców. Jednakże jak pokazują dane statystyczne wzrasta również wskaźnik osób starszych na terenie gminy, co również będzie sygnałem dla polityki społecznej w zakresie oferowania szerszych form wsparcia dla osób ze szczególnymi potrzebami. Rozwój polityki społecznej Gminy Wojcieszów powinien zatem dążyć do zaspokajania potrzeb wszystkich mieszkańców gminy, zarówno tych w dostępie do edukacji, rekreacji i kultury, jak również w dostępie do podstawowej opieki zdrowotnej i geriatrycznej.

2. System edukacji i opieki nad dziećmi

Na terenie gminy Wojcieszów system edukacji, wychowania i opieki nad dziećmi jest realizowany przez: Klub Malucha, Miejskie Przedszkole Publiczne oraz Szkołę Podstawową im. Władysława Broniewskiego w Wojcieszowie.

W placówkach tych w 2024 r. przebywało łącznie: 353 dzieci, w tym:

- Klub Malucha - 11 dzieci, opiekun dzienny – 9 dzieci,
- Miejskie Przedszkole Publiczne - 95 dzieci,
- Szkoła Podstawowa im. Wł. Broniewskiego - 238 uczniów.

Stan zatrudnienia nauczycieli ogółem w placówkach edukacyjnych na terenie gminy w 2024 r. wynosił 29 nauczycieli, w tym: 29 etatów nauczycielskich oraz 21 pracowników administracji i obsługi.

Gmina Wojcieszów zapewnia dowóz dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi do jednostek oświatowych. Na dowóz uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego do szkół/ośrodków wraz ze sprawowaniem opieki wydatkowano 25 530,00 zł. Burmistrz Gminy Wojcieszów udziela także **stypendia szkolne o charakterze socjalnym** dla uczniów, którzy znajdują się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie, w szczególności, gdy rodzinie występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych itp. Pomoc materialna dla uczniów w łącznej kwocie 29 897,00 zł została przekazana w formie 22 stypendiów szkolnych oraz 1 zasiłku szkolnego w formie świadczenia pieniężnego na cele edukacyjne dla 16 rodzin na kwotę 22 897,00 zł.

W placówkach oświatowych na terenie Gminy Wojcieszów realizowane są zajęcia dla uczniów ze specjalnymi potrzebami, dydaktyczno-wyrównawcze, kompensacyjne, logopedyczne i inne. Gmina systematycznie, w ramach możliwości, modernizuje bazę dydaktyczną, doposażają ją w odpowiedni sprzęt oraz dokonuje bieżących remontów i modernizacji bazy sportowo-rekreacyjnej. W 2024 r. gmina zrealizowała zadanie ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 pn.: **„Wykonanie tynków termoizolacyjnych typu Bauwer na elewacji zabytkowego budynku Miejskiego Przedszkola Publicznego w Wojcieszowie”** w kwocie 417 343,29 zł (całkowity koszt zadania – 436 702,50 zł).

Również w 2024 r. rozpoczęto realizację projektu pn. **„Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej na obszarze Aglomeracji Jeleniogórskiej - Gmina Wojcieszów oraz Gmina Świerzawa”** współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej 80% w kwocie 79 415,65 zł. oraz z budżetu Państwa 10% w kwocie 10 792,10 zł. Projekt jest projektem partnerskim gminy Wojcieszów oraz gminy Świerzawa i polega na zorganizowaniu dzieciom w wieku przedszkolnym dodatkowych zajęć logopedycznych, języka angielskiego, gimnastyki korekcyjnej, rytmiki, terapii pedagogicznej oraz wyposażeniu Miejskiego Przedszkola Publicznego w Wojcieszowie w meble i pomoce dydaktyczne i przystosowaniu

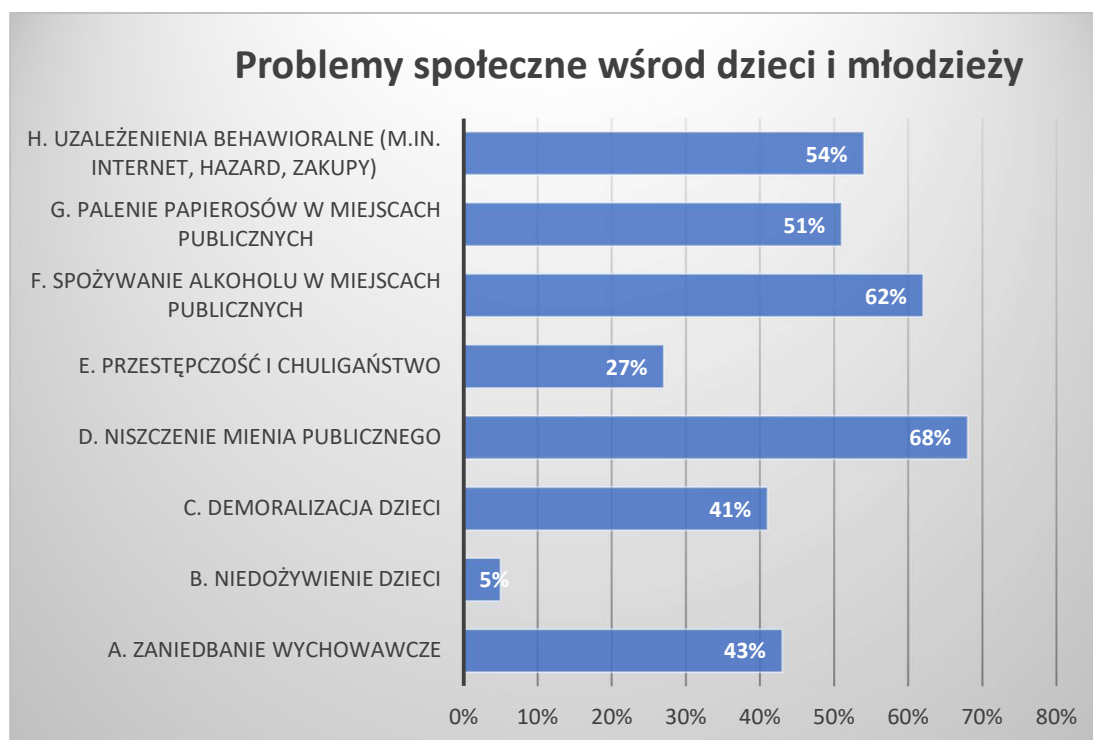
pomieszczeń przedszkolnych do wymogów gabinetu terapeutycznego, gabinetu terapii logopedycznej i zajęć korekcyjno-kompensacyjnych oraz na szkoleniu nauczycieli i kadry oświatowej. Łączna wartość projektu wynosić ma 912 142,50 zł i planuje się jego realizację w latach 2024-2028.

W ramach dodatkowych rozwijania oferty edukacyjnej dla dzieci na terenie gminy Wojcieszów w 2024 r. realizowany był **projekt pt. „Umiem pływać”** o regionalnej nazwie „Dolnoślązak Umie Pływać 2024”, którego realizatorem była Dolnośląska Federacja Sportu. Projekt obejmował organizację 10 zajęć (po 2 godziny lekcyjne) na krytej pływalni „Słowianka” w Jaworze dla 1 grupy dzieci 15-osobowej. Koszt dowozu dzieci na basen wynosił 9 180,00 zł. współfinansowany ze środków Dolnośląskiej Federacji Sportu w wysokości 1 950,00 zł. Gminy Wojcieszów w wysokości 7 230,00 zł.

Placówki edukacyjne na terenie gminy Wojcieszów biorą czynny udział w realizacji różnych przedsięwzięć edukacyjno-wychowawczych, kształtując tym samym i rozwijając zainteresowania uczniów. Dodatkowo pozyskują także środki zewnętrzne na realizację różnych przedsięwzięć edukacyjnych oraz modernizację bazy dydaktycznej. Gmina dokłada wszelkich starań, aby zapewnić optymalne warunki edukacyjne na terenie gminy. Tym samym zaspokajane są potrzeby mieszkańców w dostępie do miejsc opiekuńczych nad dziećmi oraz edukacji szkolnej.

Na podstawie badań społecznych mieszkańcy gminy Wojcieszów wskazali najważniejsze **problemy społeczne w odniesieniu do dzieci i młodzieży**. 68% respondentów wskazała na problem niszczenia mienia publicznego, 62% badanych na – spożywanie alkoholu w miejscach publicznych, a 51% - na palenie papierosów w miejscach publicznych. Bardzo wysoki wskaźnik badanych (ponad połowa respondentów) wskazała również na problem uzależnień behawioralnych wśród dzieci i młodzieży. Z kolei 41% ankietowanych uważa także, że na terenie gminy występuję również problem demoralizacji dzieci i młodzieży. Problemem o najmniejszej wadze uznano niedożywienie dzieci (5% badanych).

Wykres 6 Problemy społeczne wśród dzieci i młodzieży

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

3. Ochrona zdrowia i profilaktyka

Na terenie Gminy Wojcieszów mieszkańcy mają dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej (POZ) świadczonej przez **Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej – Przychodnia Rejonowa w Wojcieszowie**. W ramach przychodni działają m.in.: poradnia lekarza POZ dla dorosłych i dzieci, gabinet pielęgniarstwa i położnej środowiskowo-rodzinnej, gabinet szczepień i gabinet zabiegowy, pracownia diagnostyki laboratoryjnej, poradnia ginekologiczno-położnicza. Oprócz SPZOZ mieszkańców obsługuje także **Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej – Praktyka Lekarza Rodzinnego Maria Grudniewicz-Baraniecka**, świadczący świadczenia lekarza rodzinnego w ramach kontraktu z NFZ. Na terenie miasta działa jedna apteka – Apteka „Zdrowie” przy ul. Bolesława Chrobrego 95 w Wojcieszowie.

Dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej mieszkańcy Wojcieszowa mogą uzyskać w pobliskich większych miejscowościach (Legnica, Złotoryja). Gmina zmaga się z charakterystycznymi dla całego kraju problemami związanymi z funkcjonowaniem służby zdrowia, przejawiającymi się m.in. kolejkami do lekarzy i ograniczonym dostępem do opieki specjalistów. Są to problemy systemowe wymagające interwencji na poziomie krajowym.

Z analizy danych wynika, że liczba udzielonych porad lekarskich na terenie gminy w latach 2020-2024 uległa znacznemu spadkowi. W 2024 r. w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej udzielono łącznie 8 267 porad lekarskich, co w porównaniu z rokiem 2020 wskazuje na spadek liczby udzielonych porad połowę.

Wykres 7 Liczba udzielonych porad lekarskich w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w latach 2020-2024

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Mieszkańcy gminy Wojcieszów podczas przeprowadzonych badań społecznych stwierdzili, że **dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej na terenie gminy jest zdecydowanie i raczej niewystarczający**, na co wskazuje łącznie 70% badanych.

Wykres 8 Dostęp do opieki zdrowotnej na terenie gminy Wojcieszów

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Dobra jakość opieki zdrowotnej jest konieczna nie tylko ze względu na trendy demograficzne, czy możliwość zmniejszenia ryzyka wystąpienia ubóstwa wynikającego z powodów zdrowotnych. Zdrowie jest istotnym czynnikiem osiągnięcia wzrostu gospodarczego w przypadku zagrożeń epidemiami lub pandemiemi. Ważne są działania profilaktyczne, szczególnie wśród starszych grup wiekowych.

Na poziomie zdrowia publicznego gmina uczestniczy w realizacji **Programu polityki zdrowotnej w zakresie profilaktyki zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV) dla mieszkańców województwa dolnośląskiego na lata 2025–2027**. W 2024 r. zaplanowano również kwotę 20 000,00 zł do realizacji w SPZOZ Przychodnia Rejonowa w Wojcieszowie świadczenia medycznej diagnostyki obrazowej, tj. ultrasonografia USG w zakresie USG jamy brzusznej, tarczycy, stawów kolanowych i mięśni oraz spirometrii, łącznie wykonano 14 badań USG, poniesiono wydatki w kwocie 2 520,00 zł.

Na terenie gminy programy profilaktyczne realizowane są także wśród wszystkich uczniów w placówkach edukacyjnych, począwszy od dzieci w wieku przedszkolnym. Głównym dokumentem określającym działania profilaktyczną jest Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025 (Uchwała Nr XXVII.179.2022 Rady Miasta Wojcieszów z dnia 30 marca 2022 r.). Dokument określa następujące projekty, które realizowane są w ramach działań profilaktycznych:

- **Profilaktyka uzależnień** – Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii (finansowanie świetlic, zajęć opiekuńczo–wychowawczych, programów dla dzieci i młodzieży, działań MOPS, współpraca z organizacjami).
- **Profilaktyka przemocy domowej** – gminny program przeciwdziałania przemocy i ochrony ofiar, z zespołem interdyscyplinarnym i działaniami edukacyjno–interwencyjnymi.
- **Profilaktyka zdrowotna** – uczestnictwo w regionalnym programie szczepień przeciw HPV z komponentem edukacyjnym.
- **Profilaktyka szkolna** – Szkolny Program Profilaktyki w SP Wojcieszów, realizacja programów rekomendowanych („Unplugged”, „Debata”), współpraca szkoły, przedszkola i MOPS.

- **Kampanie i projekty ogólnopolskie** – wieloletni udział w kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł” i innych inicjatywach edukacyjnych.

System profilaktyki w gminie Wojcieszów ma charakter wielopoziomowy i opiera się na współpracy instytucji samorządowych, oświatowych, ochrony zdrowia, służb mundurowych oraz organizacji pozarządowych. Jego głównym celem jest wczesne rozpoznawanie i ograniczanie czynników ryzyka oraz wzmacnianie czynników chroniących wśród mieszkańców, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, młodzieży i rodzin.

4. Bezpieczeństwo publiczne

Jednym z zadań własnych gminy Wojcieszów zgodnie z Ustawą o Samorządzie Gminnym jest realizacja zadań związanych z utrzymaniem porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej. Głównym podmiotem, który realizuje zadania w zakresie ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej na terenie gminy Wojcieszów jest **Ochotnicza Straż Pożarna oraz Policja – Rewir Dzielnicowych (posterunek policji)**.

OSP Wojcieszów w 2024 r. brała udział w 124 działaniach ratowniczo-gaśniczych. Ich liczba w porównaniu z 2020 r. wzrosła dwukrotnie. W 2024 r. działania OSP koncentrowały się przede wszystkim na akcji ratowniczej w wyniku powodzi, która miała miejsce w dniach 13-26 września 2024 r.

Wykres 9 Liczba działań ratowniczo-gaśniczych OPS Wojcieszów w latach 2020-2024

Źródło: Raport o stanie gminy Wojcieszów za rok 2024, s. 39.

Według oficjalnych danych dotyczących liczby przestępstw na terenie gminy Wojcieszów można wskazać, że w ostatnich latach zmniejsza się skala niepożądanych zachowań w zakresie dbania o bezpieczeństwo mieszkańców gminy. Spadła liczba przestępstw, liczba kradzieży oraz liczba przestępstw narkotykowych. Nie odnotowano również żadnych wypadków drogowych.

Tabela 1 Liczba przestępstw na terenie gminy Wojcieszów w latach 2020-2024

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba przestępstw	17	19	20	14	9
Liczba kradzieży z włamaniem	5	7	7	7	5
Liczba kradzieży mienia	8	6	4	7	1
Liczba kradzieży samochodów	1	1	1	0	0
Liczba przestępstw rozbójniczych	1	0	0	0	0
Liczba bójek, pobić i uszkodzeń ciała	1	1	1	0	1
Liczba uszkodzenia/zniszczenia mienia	2	5	7	0	2
Liczba wypadków drogowych	0	3	0	0	0
Liczba przestępstw narkotykowych - sprzedaż	3	0	0	Bd	Bd
Liczba przestępstw narkotykowych - posiadanie	7	5	4	3	4
Liczba przestępstw narkotykowych - uprawa	0	0	0	0	0

Źródło: Raport o stanie gminy Wojcieszów za rok 2024, s. 25-28.

Kwestie związane z zarządzaniem kryzysowym na terenie gminy Wojcieszów reguluje ustawa z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym oraz Gminny Plan Zarządzania Kryzysowego z 2021 r. zatwierdzony przez Starostę Złotoryjskiego. Organem pomocniczym Burmistrza w zapewnieniu wykonywania zadań zarządzania kryzysowego jest miejski zespół zarządzania kryzysowego powołany przez burmistrza (Zarządzenie Nr 0050.56.2024 Burmistrza Miasta z dnia 4 września 2024 r. w sprawie powołania Miejskiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego w Wojcieszowie).

W 2024 r. działania zarządzania kryzysowego związane były głównie z powodzią na terenie gminy Wojcieszów. Usługi związane z działaniami w ramach Zarządzania Kryzysowego zrealizowano łącznie w kwocie 34 824,67 zł.

Dbanie o bezpieczeństwo mieszkańców gminy powinno przyjmować wieloaspektowy katalog działań na rzecz mieszkańców miasta. Z jednej strony istotne znaczenia mają remonty dróg, modernizacje oświetlenia ulicznego, budowa chodników i przejść dla pieszych, a z drugiej dziania profilaktyczne w zakresie bezpieczeństwa, zdrowia i życia ludności. Planowanie działań strategicznego rozwoju gminy powinno również oparte być na planowaniu realizacji zadań w zakresie dbania o bezpieczeństwo wszystkich mieszkańców gminy.

5. Podmioty ekonomii społecznej

Podmioty ekonomii społecznej (PES) to organizacje, które łączą działalność gospodarczą lub usługową z działaniami na rzecz dobra wspólnego – czyli realizują cele społeczne, a nie wyłącznie ekonomiczne. Ich celem jest aktywizacja zawodowa, integracja społeczna i poprawa jakości życia mieszkańców, szczególnie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (bezrobotnych, seniorów, osób z niepełnosprawnościami, długotrwale chorych, rodzin w trudnej sytuacji).

Typowe formy prawne podmiotów ekonomii społecznej:

- Spółdzielnie socjalne (np. spółdzielnie osób bezrobotnych lub niepełnosprawnych),
- Centra Integracji Społecznej (CIS) i Kluby Integracji Społecznej (KIS),
- Zakłady Aktywności Zawodowej (ZAZ),
- Warsztaty Terapii Zajęciowej (WTZ),
- Stowarzyszenia i fundacje prowadzące działalność odpłatną lub gospodarczą,
- Spółki non profit, w których zyski przeznaczane są na cele społeczne,
- Kooperatywy, spółdzielnie pracy, organizacje pozarządowe realizujące projekty integracyjne i usługowe.

Na terenie gminy Wojcieszów (oprócz organizacji pozarządowych) nie występują inne podmioty ekonomii społecznej. Brak rozwiniętego sektora ekonomii społecznej ma istotne konsekwencje dla społecznego, gospodarczego i instytucjonalnego rozwoju lokalnego. Utrudnia on realizację celów polityki społecznej, ogranicza możliwości aktywizacji mieszkańców oraz osłabia współpracę pomiędzy instytucjami a społecznością. Podmioty ekonomii społecznej (takie jak spółdzielnie socjalne, CIS, KIS, fundacje zatrudniające osoby zagrożone wykluczeniem) tworzą miejsca pracy i ścieżki powrotu na rynek pracy dla osób,

które nie radzą sobie w systemie rynkowym – np. długotrwale bezrobotnych, osób niepełnosprawnych, samotnych rodziców. Ich brak skutkuje brakiem lokalnych programów reintegracji zawodowej, koniecznością odsyłania mieszkańców do instytucji w innych powiatach, mniejszymi szansami na trwałe usamodzielnienie osób korzystających z pomocy OPS, a także utrzymywanie się zależności od świadczeń społecznych (zamiast ich wygaszania poprzez pracę i integrację).

Realizacja polityki społecznej w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie gminy Wojcieszów na lata 2026-2030 powinna uwzględniać aspekt budowania i tworzenia podmiotów ekonomii społecznej, aby przeciwdziałać marginalizacji osób wykluczonych oraz budować odpowiedni system wsparcia dla osób niesamodzielnych, z niepełnosprawnościami i innymi specjalnymi potrzebami.

6. Organizacje społeczne

W każdej gminie działalność organizacji pozarządowych stanowi istotny zasób wspierający rozwój społeczności lokalnej. Prowadzą one aktywność w takich dziedzinach jak kultura, profilaktyka, pomoc społeczna, promocja sportu, organizacja czasu wolnego i rekreacja. Dzięki realizacji swoich statutowych celów, inicjują liczne wydarzenia o zróżnicowanym charakterze, wpływając tym samym na kształtowanie życia społecznego. Ich obecność przyczynia się także do wzbogacenia oferty edukacyjnej i rekreacyjnej dla mieszkańców, m.in. poprzez prowadzenie zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży.

Na terenie gminy Wojcieszów działa kilkanaście aktywnych organizacji pozarządowych (głównie stowarzyszenia i fundacje), które charakteryzują się profilem opiekuńczym i pomocowym (dzieci z domów dziecka, osoby z niepełnosprawnością, seniorzy) oraz sportowo-wychowawczy i ratowniczy (OSP, kluby sportowe), a także działających w obszarze rozwoju lokalnego, turystyki i kultury (np. Nasz Wojcieszów, Przyjaciele Wojcieszowa, Ziemia Aktywnych, Kreatywny Wojcieszów, fundacja Chmielarz).

Tabela 2 Wykaz organizacji pozarządowych

Lp.	Nazwa organizacji
1	Ochotnicza Straż Pożarna w Wojcieszowie
2	Stowarzyszenie SOBIERADZIK
3	Stowarzyszenie Wspierające Osoby Niepełnosprawne MIŁEK

4	Stowarzyszenie Miłośników linii kolejowej 312
5	Stowarzyszenie ZIEMIA AKTYWNYCH
6	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Zarząd Rejonowy w Jeleniej Górze, Zarząd Koła Nr 8 w Wojcieszowie
7	Klub sportowy ORZEŁ
8	Klub Sportowy BUDOWLANI WOJCIESZÓW
9	Stowarzyszenie KREATYWNY WOJCIESZÓW
10	Stowarzyszenie PRZYJACIELE WOJCIESZOWA
11	Fundacja CHMIELARZ

Źródło: <https://wojcieszow.pl/organizacje-pozarzadowe/>

Współpraca samorządu z lokalnymi organizacjami realizowana jest w ramach uchwalonego Programu współpracy gminy Wojcieszów z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego. Program zakładał współpracę finansową i pozafinansową sektorów. W 2024 r. współpraca o charakterze finansowym polegała na zlecaniu organizacjom pozarządowym realizacji zadań publicznych w trybie otwartego konkursu ofert na zasadach określonych w ustawie o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, w formie: wspierania realizacji zadań publicznych, wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji, a także na zlecaniu organizacjom pozarządowym realizacji zadań publicznych w trybie art. 19 a ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (tryb pozakonkursowy). Natomiast współpraca o charakterze pozafinansowym opierała się głównie na stałym, bieżącym przyptywie informacji dotyczących organizowanych imprez, możliwości pozyskiwania grantów i dotacji z zewnątrz, publikowaniu ważnych informacji na stronie internetowej gminy Wojcieszów, użyczaniu sal i pomieszczeń należących do gminy.

Gmina Wojcieszów w 2024 r. przekazała dotacje na realizację zadań z zakresu działalności kulturalnej w łącznej kwocie 11 050,00 zł., w tym:

- dla Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów Zarząd Rejonowy w Jeleniej Górze, Zarząd Koła Nr 8 w Wojcieszowie – 1 200,00 zł. „Na Ludowo – promocja Kultury Ludowej”,
- dla Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów Zarząd Rejonowy w Jeleniej Górze, Zarząd Koła Nr 8 w Wojcieszowie – 1 450,00 zł. „Przegląd twórczości kultury ludowej”,

- dla Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów Zarząd Rejonowy w Jeleniej Górze, Zarząd Koła Nr 8 w Wojcieszowie – 4 000,00 zł. „Dzień Seniora i VIII Festiwal Folkloru Senior - Seniorzy Seniorom”,
- dla Stowarzyszenia „Kreatywny Wojcieszów” – 4 400,00 zł. na organizację imprezy plenerowej „Koncert Poezji Śpiewanej”.

Wykres 10 Kwota środków na realizację zadań w zakresie działalności kulturalnej w latach 2020-2024

Źródło: Raport o stanie gminy Wojcieszów za rok 2024, s. 18-19.

Dotacja gminy Wojcieszów na realizację działalności sportowej w zakresie kultury fizycznej w 2024 r. w łącznej kwocie 82 500,00 zł. został przekazana dla:

- Klubu Sportowego „Orzeł” Wojcieszów – 73 000,00 zł.
- Klubu Sportowego „Budowlani” Wojcieszów – 4 000,00 zł.
- Polskiego Związku Wędkarskiego w Jeleniej Górze, – 1 500,00 zł. „Współorganizacja polsko – czeskich zawodów wędkarskich w Hostine 2024”,
- Polskiego Związku Wędkarskiego w Jeleniej Górze, – 1 000,00 zł. „Organizacja jubileuszu 40 – lecia powstania Koła PZW Wojcieszów”,
- Oddziału Regionalnego Olimpiady Specjalne Polska – Dolnośląskie z siedzibą w Kamiennej Górze – 3 000,00 zł. „Upowszechnianie sportu wśród osób z niepełnosprawnością intelektualną. Organizacja i udział w zawodach sportowych”.

Wykres 11 Kwota środków na realizację zadań w zakresie działalności sportowej w latach 2020-2024

Źródło: Raport o stanie gminy Wojcieszów za rok 2024, s. 20-21. .

Funkcjonowanie organizacji pozarządowych na obszarze gminy odgrywa kluczową rolę w kształtowaniu rozwoju społecznego jej mieszkańców. Stowarzyszenia angażują dzieci i młodzież, wspierają aktywność osób starszych, rozwijają pasje dorosłych oraz propagują sport, rekreację i aktywne formy spędzania wolnego czasu. Poprzez świadczenie różnorodnych usług na rzecz lokalnej społeczności, organizacje te przyczyniają się do poprawy jakości życia, przeciwdziałają zjawiskom patologicznym oraz wspierają integrację mieszkańców i wzmacnianie lokalnego kapitału społecznego.

Rozwój liczby aktywnych organizacji powinien stać się jednym z filarów strategii rozwoju społecznego gminy, umożliwiając lepsze zaspokajanie potrzeb sportowych, rekreacyjnych i społecznych mieszkańców. W związku z tym działania samorządu lokalnego powinny koncentrować się na wspieraniu tworzenia oraz funkcjonowania organizacji pozarządowych, które – obok instytucji kultury – mogą pełnić istotną rolę w życiu społecznym i kulturalnym gminy.

7. Kultura, sport i edukacja

Działalność kulturowa i edukacyjna oraz sportowa na terenie gminy Wojcieszów jest realizowana przez **Centrum Biblioteczno-Kulturalne w Wojcieszowie**. Placówka jest jednym z głównych centrów życia społeczno-kulturalnego miasta. Prowadzi działalność biblioteczną (wypożyczanie zbiorów, katalog on-line, dostęp do platformy Legimi), a równolegle organizuje **imprezy kulturalne, sportowe i edukacyjne**: maratony piesze i „Wojcieszowską

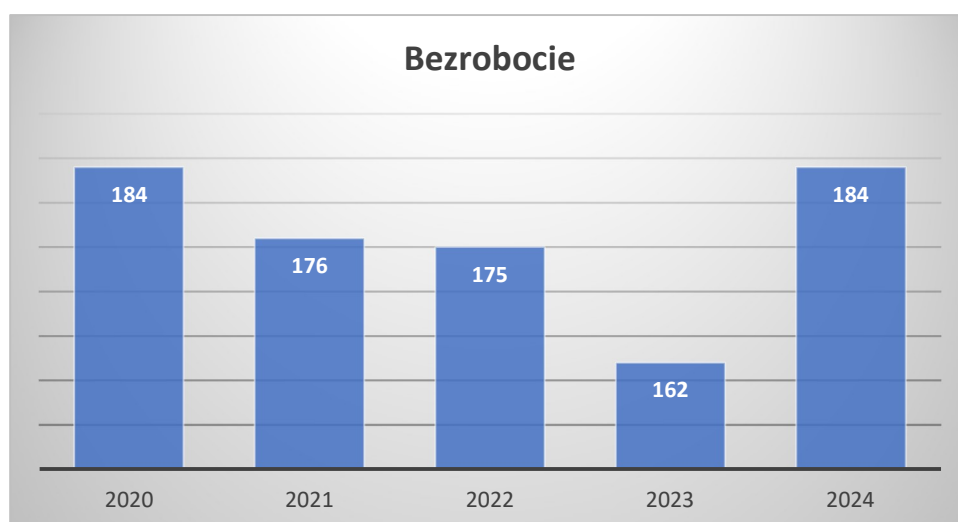
50-kę”, święto niepodległości „na sportowo”, seanse kinowe, spektakle teatralne, konkursy i wydarzenia dla dzieci oraz międzynarodowe spotkania młodzieży. CBK bywa też miejscem spotkań informacyjnych i konsultacji dla mieszkańców, np. mobilnego punktu informacyjnego Funduszy Europejskich, co wzmacnia jego funkcję **lokalnego centrum informacji i integracji społecznej**.

Gmina Wojcieszów wraz z Centrum Biblioteczo-Kulturalnym w Wojcieszowie działają bardzo prężnie aktywizując mieszkańców gminy w zakresie kulturalnym, integracyjnym, edukacyjnym i rekreacyjnym. Stanowią instytucje, które przyczyniają się integracji różnych grup społecznych. Organizując różnorodne działania na rzecz dzieci, młodzieży, osób starszych i seniorów zaspokajają potrzeby mieszkańców do kultury, rekreacji i rozwijania własnych zainteresowań. Należy wspierać w dalszym ciągu działania podejmowane przez powyższe instytucje, aby tym samym wpływać na wysoką jakość życia w gminie Wojcieszów oraz aktywizować mieszkańców do działalności społecznej i przeciwdziałać marginalizacji mieszkańców defaworyzowanych.

8. Bezrobocie

W 2024 r. na terenie gminy Wojcieszów odnotowano łącznie 184 osoby bezrobotne, w tym 97 kobiet. Liczba osób pozostających bez zatrudnienia w analizowanym okresie lat 2020-2024 przyjmowała tendencję spadkową do roku 2023. Po okresie pandemii widoczny był znaczny spadek liczby osób bezrobotnych, jednak w 2024 r. nastąpił gwałtowny wzrost bezrobotnych na terenie gminy.

Wykres 12 Liczba osób bezrobotnych w gminie Wojcieszów w latach 2020-2024

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

Zjawisko wzrostu liczby osób bezrobotnych w ostatnich latach jest niepokojącym sygnałem dla rynku pracy, gdyż może wskazywać na występowanie kryzysów gospodarczych. Istotną uwagę w kontekście rynku pracy należy zwrócić przede wszystkim na osoby znajdujące się w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Zaliczane są do tych grup: kobiety, osoby młode do 30 roku życia, osoby starsze – po 50 roku życia oraz osoby długotrwale bezrobotne. Analizując sytuację liczby osób bezrobotnych w gminie Wojcieszów można stwierdzić, że największym problemem społecznym w kontekście rynku pracy jest wysoki wskaźnik osób długotrwale bezrobotnych oraz wysoki wskaźnik bezrobotnych kobiet. W 2024 r. na terenie gminy było 105 osób długotrwale bezrobotnych oraz 97 bezrobotnych kobiet.

Tabela 3 Liczba bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy w latach 2020-2024

Rok	Bezrobotne kobiety	Bezrobotni do 30 roku życia	Bezrobotni powyżej 50 roku życia	Długotrwale bezrobotni
2020	102	37	54	124
2021	96	33	53	114
2022	98	31	49	113
2023	86	24	43	107
2024	97	31	44	105

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

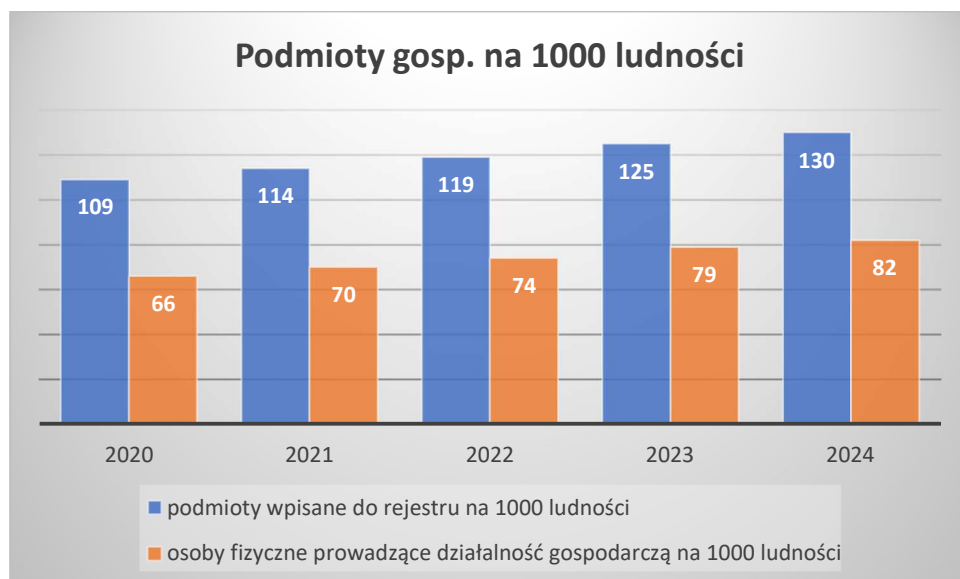
Przyczyny bezrobocia wśród kobiet są zróżnicowane. Czasami jest wynikiem czy koniecznością sprawowania opieki nad osobami wymagającymi wsparcia. Niekiedy kobiety posiadają niższy poziom kwalifikacji zawodowych, mają ograniczone doświadczenie w pracy czy na rynku pracy brakuje ofert zatrudnienia odpowiadających ich kompetencjom. W związku z tym ważne jest, aby władze samorządowe we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy systematycznie obserwowały sytuację kobiet na lokalnym rynku pracy, aby móc skutecznie odpowiadać na ich potrzeby związane z aktywizacją zawodową.

Zjawisko wzrostu liczby osób pozostających bez zatrudnienia powinno być monitorowane. W przypadku pogłębiających się problemów w wyniku bezrobocia, należy podjąć odpowiednie środki przeciwdziałania temu zjawiskowi, aby minimalizować problem wykluczenia społecznego na terenie gminy. Szczególna uwaga powinna być poświęcona osobom pozostającym bez pracy przez długi czas oraz kobietom borykającym się z trudnościami w znalezieniu zatrudnienia. Ważnym aspektem jest również monitorowanie zatrudnienia osób starszych i szybkie działanie w wyniku utraty przez nich zatrudnienia.

9. Podmioty gospodarcze

Gmina Wojcieszów charakteryzuje się wzrastającym wskaźnikiem przedsiębiorczości, który mierzony jest liczbą zarejestrowanych pomiotów gospodarczych oraz nowo powstających działalności na terenie gminy. Według danych GUS w ewidencji statystycznej REGON w 2024 r. na 1000 ludności na terenie gminy zarejestrowanych było 130 podmiotów gospodarczych, w tym zdecydowana większość to podmioty sektora prywatnego. Liczba podmiotów w 2024 r. zwiększyła się w stosunku do roku 2020 o 21 podmiotów. Na 130 podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 1000 ludności, aż 82 podmioty prowadzone była przez osoby fizyczne.

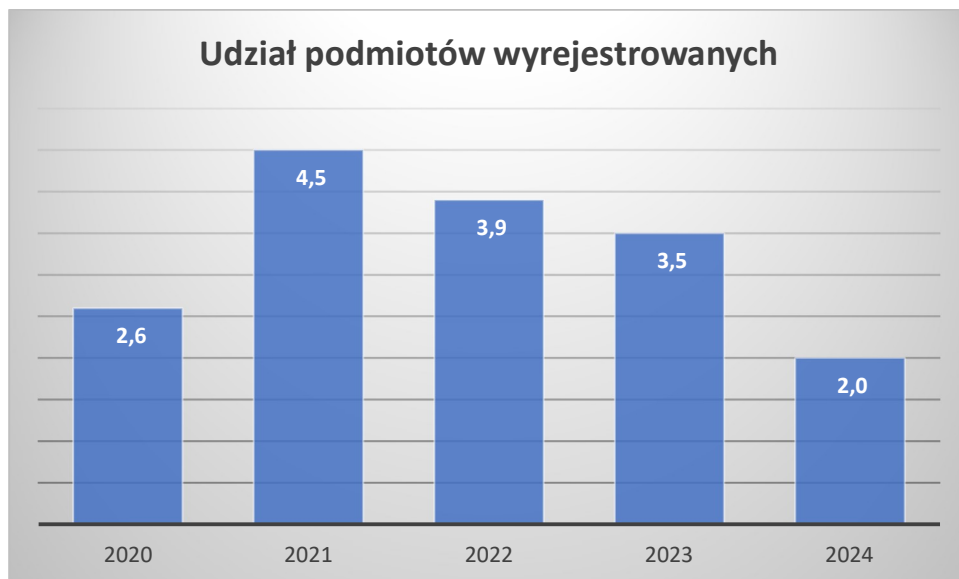
Wykres 13 Podmioty wpisane do rejestru REGON na 1000 ludności w gminie Wojcieszów w latach 2020-2024

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

W 2024 r. wskaźnik udziału podmiotów wyrejestrowanych w ogólnej liczbie podmiotów wpisanych do rejestru REGON wynosił 2 p. p., co wskazuje na fakt, że w ostatnich latach zmniejsza się udział podmiotów kończących działalność na lokalnym rynku.

Wykres 14 Udział podmiotów wyrejestrowanych w ogólnej liczbie podmiotów wpisanych do rejestru REGON w latach 2020-2024

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL

W ramach prowadzenia polityki społecznej na obszarze gminy istotne jest bieżące obserwowanie sytuacji lokalnych firm, szczególnie małych przedsiębiorstw, które zatrudniają ograniczoną liczbę pracowników. To właśnie one są najbardziej podatne na negatywne skutki sytuacji kryzysowych. Dlatego gmina powinna dostrzegać potrzeby lokalnego biznesu i aktywnie wspierać jego rozwój poprzez oferowanie doradztwa, pomocy prawnej czy dostępu do informacji niezbędnych do prowadzenia działalności.

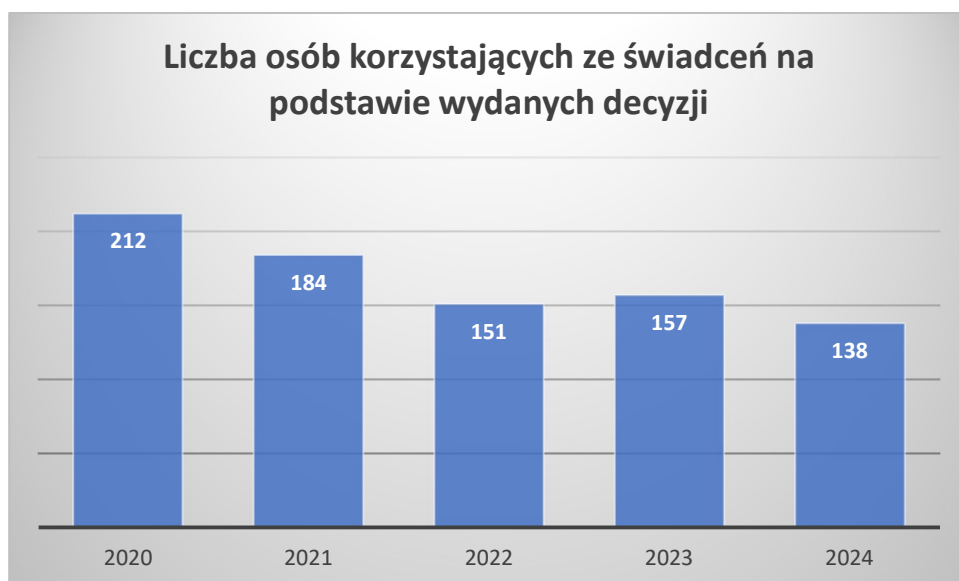
Efektywna współpraca pomiędzy lokalnym samorządem a prywatnymi podmiotami gospodarczymi powinna opierać się na wzajemnym zaufaniu, otwartości na dialogu oraz gotowości do podejmowania wspólnych działań. Taka współpraca odgrywa również istotną rolę w tworzeniu lokalnych miejsc pracy, zwłaszcza dla młodych osób, które dopiero rozpoczynają swoją aktywność zawodową.

V. Charakterystyka pomocy społecznej na terenie gminy Wojcieszów

1. Beneficjenci pomocy społecznej

Na terenie gminy Wojcieszów w 2024 r. z pomocy społecznej na podstawie wydanych decyzji skorzystało 138 osób. W porównaniu z rokiem 2020 odnotowano spadek liczby osób o 74 osoby.

Wykres 15 Liczba osób korzystających ze świadczeń na podstawie wydanych decyzji w latach 2020-2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie Oceny zasobów pomocy społecznej za rok 2024

W analizowanych latach 2020-2024 liczba rodzin i osób w rodzinach, które korzystały z pomocy społecznej z terenu gminy systematycznie malała. W 2024 r. odnotowano 158 rodzin korzystających z pomocy i wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej (MOPS) w Wojcieszowie. W rodzinach tych przebywało łącznie 264 osoby.

Wykres 16 Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej

Źródło: opracowanie własne na podstawie Oceny zasobów pomocy społecznej za rok 2024

Uwzględniając kryterium wieku i płci liczba beneficjentów korzystających z pomocy społecznej według wypłaconych świadczeń w 2024 r. został uwzględniona w poniższej tabeli. Najwięcej osób korzystających z pomocy społecznej odnotowano w wieku produkcyjnym -

114 osób, w tym 63 mężczyzn i 51 kobiet. W wieku przedprodukcyjnym z pomocy społecznej skorzystało 45 osób, w tym 27 mężczyzn i 18 kobiet, a w wieku poprodukcyjnym z pomocy społecznej skorzystało 21 osoby (w tym 19 kobiet i 2 mężczyzn).

Tabela 4 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć wg liczby wypłaconych świadczeń w 2024 r.

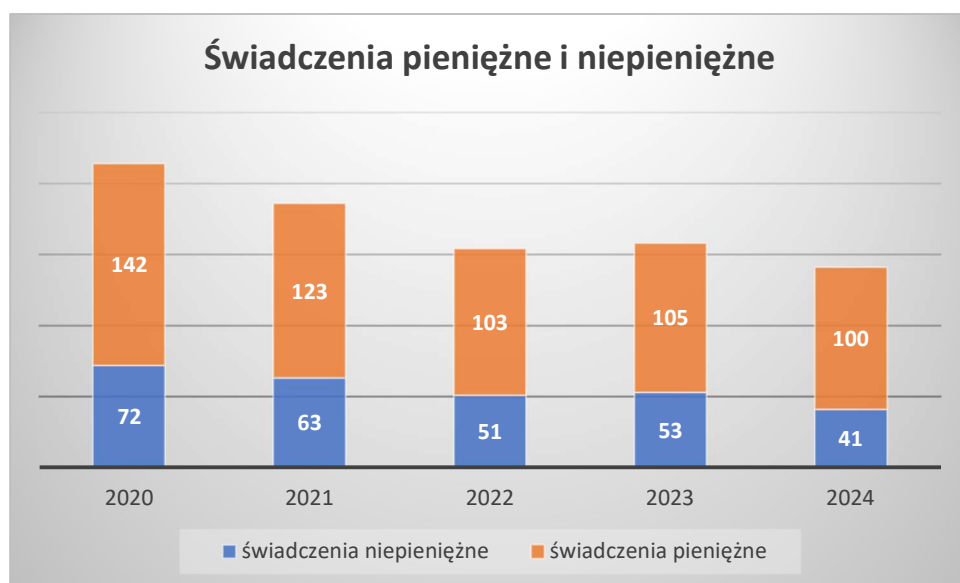
Wiek	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
Przedprodukcyjny	45	18	27
Produkcyjny	114	51	63
Poprodukcyjny	21	19	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie Oceny zasobów pomocy społecznej za rok 2024

2. Pomoc finansowa i niefinansowa

Pomoc udzielana osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, które korzystają z MOPS w Wojcieszowie na podstawie zrealizowanych świadczeń przyjmuje postać finansową lub niefinansową. W 2024 r. udzielono łącznie 4 163 świadczenia niepieniężne oraz 825 świadczeń pieniężnych. Liczba osób korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w analizowanych latach przyjmuje wartości malejące. W 2024 r. świadczenie pieniężne pobierało 100 osób, a świadczenie niepieniężne 41 osób z terenu gminy.

Wykres 17 Liczba osób korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w latach 2020-2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie Oceny zasobów pomocy społecznej za rok 2024

Jedną z form otrzymywanych świadczeń pieniężnych są zasiłki dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji. MOPS w Wojcieszowie przyznaje zasiłki stałe, celowe i zasiłki okresowe. W latach 2020-2024 liczba osób korzystających z zasiłków uległa zmniejszeniu. W 2024 r.

przyznano 20 osobom zasiłek stały, 57 osobom zasiłek okresowy oraz 1 osobie zasiłek celowy. Ze specjalnego zasiłku celowego skorzystało 40 osób.

Tabela 5 Liczba osób korzystających z zasiłków w latach 2020-2024

Rodzaj zasiłku	2020	2021	2022	2023	2024
Zasiłek stały	32	24	24	23	20
Zasiłek okresowy	110	77	56	62	57
Zasiłek celowy	8	4	4	0	1
Specjalny zasiłek celowy	97	46	41	52	40

Źródło: dane z MOPS w Wojcieszowie

W ostatnich latach ogólna liczba osób korzystających ze świadczeń finansowych MOPS w Wojcieszowie zmalała (z pominięciem sytuacji związanej z powodzią), jednak nie przełożyło się to na zmniejszenie zakresu zadań realizowanych przez kadrę Ośrodka. Mniejsza liczba osób pobierających wsparcie pieniężne nie oznacza bowiem, że pracy jest mniej lub ma ona prostszy charakter. Obecnie praca socjalna kierowana jest do wszystkich mieszkańców – niezależnie od poziomu dochodów – i obejmuje m.in. poradnictwo, towarzyszenie w rozwiązywaniu problemów dnia codziennego oraz realizację programów i projektów oferujących pomoc wykraczającą poza katalog świadczeń z ustawy o pomocy społecznej.

Pracownicy Ośrodka coraz częściej konfrontują się z problemami wynikającymi z braków w zakresie podstawowych kompetencji życiowych, zerwania więzi rodzinnych, osamotnienia osób starszych czy nagłych, trudnych zdarzeń losowych. Dodatkowo, w 2024 r. konieczne było zintensyfikowanie pracy socjalnej ze względu na powódź, która dotknęła mieszkańców gminy. Działalność Ośrodka przyjmuje więc formę szeroko rozumianego wsparcia społecznego, adresowanego do osób szczególnie zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją. Współczesny pracownik socjalny to nie tylko osoba zajmująca się wypłatą świadczeń, ale także specjalista towarzyszący rodzinom w kryzysie, reagujący na uzależnienia, trudności wychowawcze, niepełnosprawność, choroby wieku podeszłego czy – jak pokazują ostatnie doświadczenia – skutki zdarzeń losowych.

Doświadczenia ostatnich lat, w tym pandemia COVID-19, wyraźnie pokazały, jak szeroki i elastyczny musi być zakres pracy socjalnej. W okresie izolacji szczególną troską objęto seniorów, zapewniając im nie tylko wsparcie materialne, lecz także bieżącą pomoc

w codziennym funkcjonowaniu. Z kolei wybuch wojny w Ukrainie postawił system pomocy społecznej przed zupełnie nowymi wyzwaniami. Kadra Ośrodka wspierała uchodźców nie tylko poprzez pomoc rzeczową i finansową, lecz także pomagając w znalezieniu miejsca zamieszkania, pracy, w procesie integracji lokalnej, a także w adaptacji dzieci w systemie edukacji. W minionym roku jednym z najważniejszych obszarów aktywności była pomoc osobom dotkniętym skutkami powodzi. Coraz większego znaczenia nabiera również wsparcie psychiczne, organizacja dostępu do oferty kulturalnej czy zajęć ruchowych. Jest to rodzaj pracy, którego nie sposób sprowadzić do statystyk – oparty na osobistym zaangażowaniu, empatii i wrażliwości.

Obecne kryzysy gospodarcze – takie jak inflacja, klęski żywiołowe czy wzrost bezrobocia – przyczyniają się do pogorszenia dobrostanu psychicznego wielu mieszkańców. Pracownicy Ośrodka coraz częściej spotykają się z problemami związanymi z lękiem, poczuciem zagrożenia i brakiem stabilności życiowej. Skutkuje to rosnącym zapotrzebowaniem na poradnictwo, wizyty w środowisku i długofalowe wsparcie, szczególnie w przypadku osób samotnych, przewlekle chorych i starszych, które nierzadko nie są w stanie samodzielnie sprostać codziennym obowiązkom.

3. Główne powody korzystania z pomocy społecznej

Z analizy danych wynika, że do głównych powodów udzielania pomocy społecznej na terenie gminy Wojcieszów a latach 2020-2024 należało: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała i ciężka choroba oraz alkoholizm. .

Tabela 6 Powody udzielania zasiłków dla rodzin w gminie Wojcieszów w latach 2020-2024

Powód przyznanej pomocy	2020	2021	2022	2023	2024
	liczba rodzin				
Alkoholizm	30	21	20	18	24
Bezdomność	4	2	1	1	1
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych (rodzina wielodzietna)	10	2	2	2	3
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych (rodzina niepełna)	29	23	15	19	11
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	32	25	17	19	15

Powód przyznanej pomocy	2020	2021	2022	2023	2024
	liczba rodzin				
Bezrobocie	106	85	62	65	57
Przemoc w rodzinie	4	0	0	1	3
Długotrwała lub ciężka choroba	54	34	30	39	28
Niepełnosprawność	55	42	40	37	29
Potrzeba ochrony macierzyństwa	15	12	7	7	8
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	4	7	0	3	1
Ubóstwo	102	77	58	65	63
Zdarzenia losowe	0	0	0	0	1

Źródło: dane z MOPS w Wojcieszowie

Z wyżej wymienionych powodów przyznano w 2024 r. największą liczbę świadczeń, głównie niepieniężnych. Największą liczbę świadczeń w 2024 r. przyznano z powodu bezrobocia i ubóstwa, a także bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, długotrwałej i ciężkiej choroby oraz wielodzietności.

Tabela 7 Liczba świadczeń według głównych powodów udzielania wsparcia w 2024 r.

Wyszczególnienie	Liczba świadczeń		
	Ogółem	Świadczenia niepieniężne	Świadczenia pieniężne
Bezrobocie	3 170	2 578	592
Ubóstwo	2 566	1 999	567
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych – rodzina niepełna	1 815	1 710	105
Długotrwała lub ciężka choroba	1 436	1 213	223
Wielodzietność	1 435	1393	42

Źródło: opracowanie własne na podstawie Oceny zasobów pomocy społecznej za rok 2024

4. Wsparcie w postaci dożywiania

Pomoc w zakresie dożywiania dla dzieci z terenu gminy Wojcieszów realizowana była w ramach programu „Posiłek w domu i w szkole na lata 2024-2028”. W 2024 r. ze wsparcia w zakresie dożywiania skorzystało 66 rodzin, 126 osób, w tym 26 dzieci, które korzystały z

ciepłego posiłku w placówce oświatowej. W analizowanym okresie liczba rodzin korzystająca ze wsparcia (oprócz roku 2021) utrzymuje się na zbliżonym poziomie.

Tabela 8 Liczba rodzin i dzieci korzystających z pomocy w formie dożywiania w latach 2020-2024

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba rodzin	69	27	61	66	66
Liczba osób	124	77	122	138	126
Liczba dzieci	61	39	36	37	26

Źródło: dane z MOPS w Wojcieszowie

Pomoc w zakresie dożywiania w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”

wydatkowano kwotę 50 000,00 zł, pomocą w formie posiłku w stołówce szkolnej objęto 26 dzieci na kwotę 12 557 zł, pomocą w formie zasiłku celowego w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” objęto 66 osób na kwotę 37 443 zł.

5. Świadczenia i usługi opiekuńcze

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z 12 marca 2004 r. każdej osobie samotnie prowadzącej gospodarstwo domowe, która ze względu na podeszły wiek, stan zdrowia lub inne okoliczności nie jest w stanie samodzielnie zaspokoić podstawowych potrzeb życiowych, przysługuje prawo do wsparcia w postaci usług opiekuńczych – zarówno zwykłych, jak i specjalistycznych. Z takiej pomocy mogą korzystać również osoby mające rodzinę lub bliskich, jeżeli z różnych powodów nie są oni w stanie zapewnić im odpowiedniej opieki.

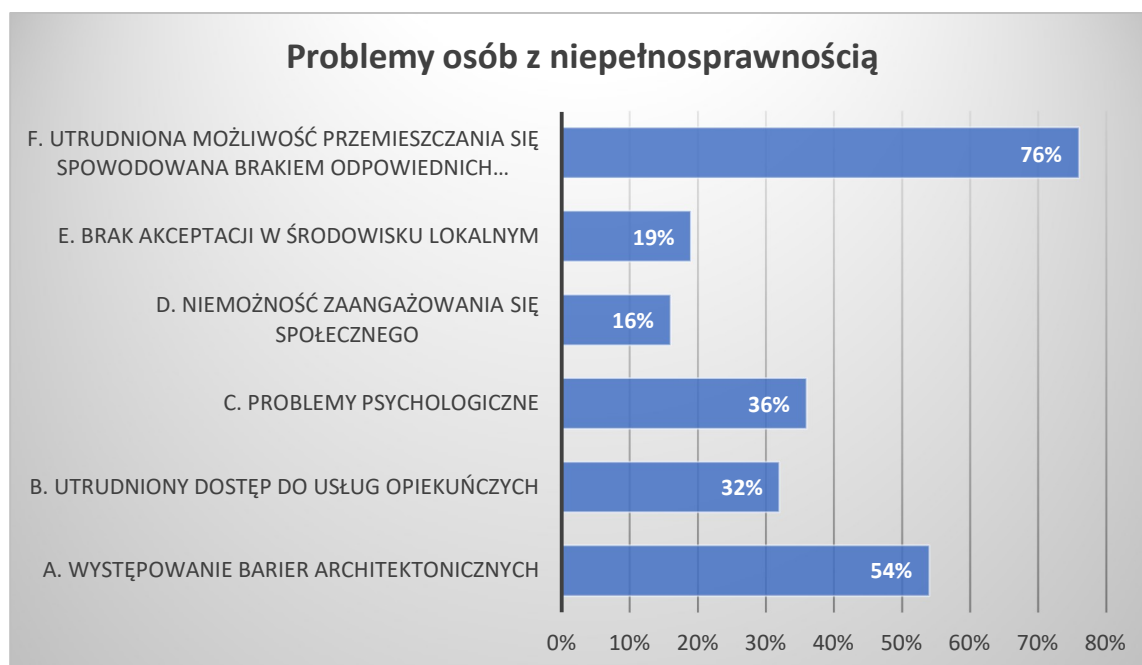
Wśród osób korzystających ze wsparcia systemu pomocy społecznej na terenie gminy znaczną grupę stanowią mieszkańcy z niepełnosprawnościami. Z uwagi na występujące ograniczenia – najczęściej natury fizycznej – są oni szczególnie narażeni na proces marginalizacji oraz wykluczenia z życia społecznego. Poważną barierą w ich aktywnym udziale w życiu lokalnym pozostaje niedostateczne dostosowanie przestrzeni publicznej do potrzeb osób starszych i z niepełnosprawnościami. Braki w infrastrukturze ograniczają możliwość pełnego uczestnictwa w funkcjonowaniu społeczności lokalnej. Dodatkowym utrudnieniem bywa również ograniczony dostęp do świadczeń zdrowotnych, zwłaszcza usług o profilu geriatrycznym, co negatywnie wpływa na jakość życia tej grupy osób.

Rozwój medycyny oraz poprawa warunków bytowych przyczyniają się do systematycznego wydłużania przeciętnej długości życia w Polsce. Jednocześnie zaawansowany wiek często

wiąże się z pogorszeniem kondycji zdrowotnej oraz pojawianiem się schorzeń typowych dla okresu starości. Coraz więcej seniorów mieszka samotnie, ponieważ tradycyjny model rodziny wielopokoleniowej stopniowo odchodzi w przeszłość. Brak codziennej pomocy ze strony najbliższych, przy równoczesnych trudnościach zdrowotnych, sprawia, że wiele osób starszych nie jest w stanie prawidłowo funkcjonować bez zewnętrznego wsparcia.

Badania społeczne, które przeprowadzono na terenie gminy Wojcieszów wskazują, że największą trudność w gminie dla osób z niepełnosprawnością jest utrudniona możliwość ich przemieszczania się (76% badanych) oraz występowanie barier architektonicznych (54% badanych).

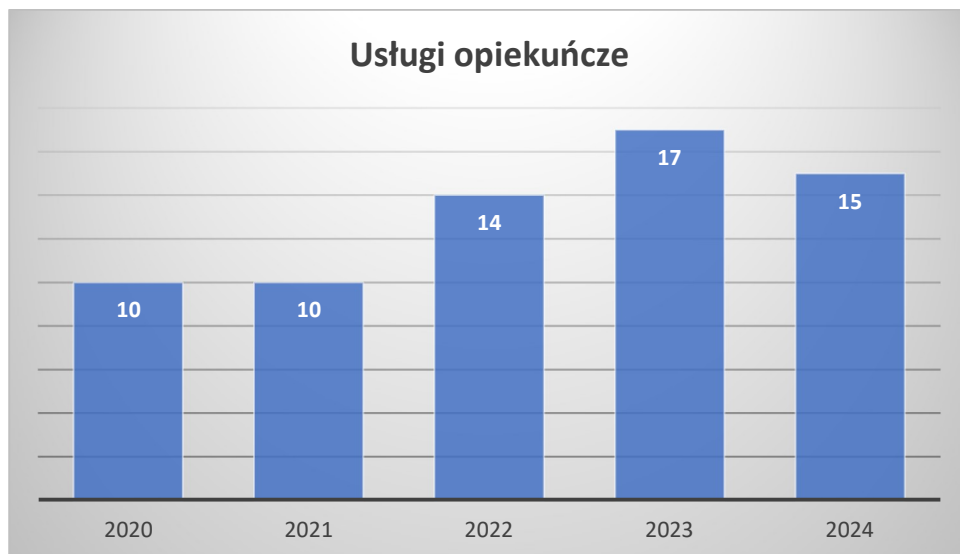
Wykres 18 Problemy osób z niepełnosprawnością na terenie gminy Wojcieszów

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczno-sanitarną, pielęgnację zleconą przez lekarza oraz zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Klienci korzystają z usług w wymiarze od kilku godzin tygodniowo do kilku godzin dziennie w zależności od zdolności do samoobsługi oraz możliwości rodziny w zakresie zabezpieczenia potrzeb klienta. W 2024 r. z usług opiekuńczych skorzystało 15 osób. Ich liczba nieznacznie wzrosła w ostatnich latach względem roku 2020. Koszt realizacji zadania wyniósł 81 085,99 zł.

Wykres 19 Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych w latach 2020-2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie Oceny zasobów pomocy społecznej za rok 2024

Mieszkańcy gminy korzystają również z pomocy finansowej w formie świadczeń opiekuńczych. W 2024 r. udzielono łącznie 2 050 świadczeń opiekuńczych ogółem oraz 1 786 świadczeń pielęgnacyjnych. Liczba obu świadczeń uległa wzrostowi w latach 2020-2024.

Tabela 9 Liczba świadczeń opiekuńczych w gminie Wojcieszów w latach 2020-2024

Świadczenia opiekuńcze	2020	2021	2022	2023	2024
Specjalny zasiłek opiekuńczy	69	50	32	24	10
Zasiłek pielęgnacyjny – osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeśli niepełnosprawność powstała do 21 roku życia	387	362	346	329	379
Zasiłek pielęgnacyjny – dla niepełnosprawnego dziecka	304	315	341	383	392
Zasiłek pielęgnacyjny – ogółem	1 681	1 708	1 742	1 771	1 786
Zasiłek pielęgnacyjny – osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności	978	1019	1043	1047	1006
Zasiłek pielęgnacyjny – osobie, która ukończyła 75 lat	12	12	12	12	12
Świadczenia opiekuńcze ogółem	1 945	1 968	1 968	2 029	2 050
Świadczenie pielęgnacyjne	195	210	194	234	200

Źródło: opracowanie własne na podstawie Oceny zasobów pomocy społecznej za rok 2024

W 2024 r. gmina Wojcieszów przystąpiła do programu „Opieka wytchnieniowa” edycja 2024 ogłoszonego przez Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej pozyskano środki finansowe i objęto wsparciem 6 osób niepełnosprawnych z Wojcieszowa, którym przyznano

usługi opieki wytchnieniowej. Celem programu było wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności i osobami z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz orzeczeniami równoważnymi. Na realizację programu wydatkowano 46 247,00 zł.

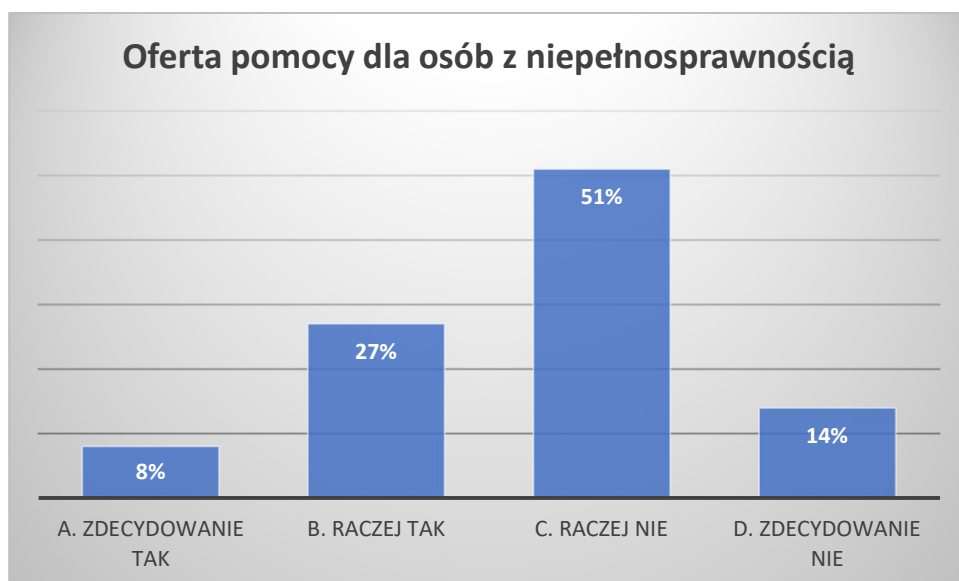
Do zadań własnych gminy należy również kierowanie i ponoszenie **odpłatności za pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej**. W 2024 r. w domach pomocy społecznej przebywało 6 osób z terenu gminy (w: Janowicach Wielkich 2 mieszkańców, Legnickim Polu 2 mieszkańców, Obornikach Śląskich Filia w Rościszewicach 2 mieszkanki). Wydatki podniesione na opłatę za DPS wynosiły 337 741,08 zł.

W 2025 r. gmina Wojcieszów przystąpiła do realizacji zadania związanego z tworzeniem **mieszkania wspomaganego** dla mieszkańców gminy Wojcieszów, zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy o pomocy społecznej oraz w ramach programu kompleksowego wsparcia dla rodzin "Za Życiem" na rok 2025 działanie 4.4 Programu - „Tworzenie mieszkań treningowych lub wspomaganych dla osób niepełnosprawnych”.

Inwestycja polegała na przebudowie lokalu mieszkalnego przy ul. Hutniczej 5/1 o powierzchni użytkowej 23,33 m² składającego się z kuchni, pokoju, łazienki. Mieszkanie zostało dostosowane do potrzeb osoby z niepełnosprawnością. Ponadto zostało w pełni wyposażone w niezbędny sprzęt oraz meble. W mieszkaniu wspomaganim będą świadczone usługi bytowe, praca socjalna oraz pomoc w wykonywaniu czynności niezbędnych w codziennym funkcjonowaniu i realizacji kontaktów społecznych, w celu utrzymania lub rozwijania niezależności osoby na poziomie jej psychofizycznych możliwości. Całkowita wartość inwestycji wynosi 191 160, 00 zł, w tym dotacja celowa, z budżetu państwa stanowi 152 928,00 zł, a wkład własny gminy 38 232,00 zł.

Oferta pomocy i wsparcia dla osób z niepełnosprawnością na terenie gminy Wojcieszów w opinii badanych osób raczej nie zaspokaja potrzeb mieszkańców. Łącznie 65% badanych jest zdania, że oferta pomocy dla tej grupy mieszkańców nie jest wystarczająca.

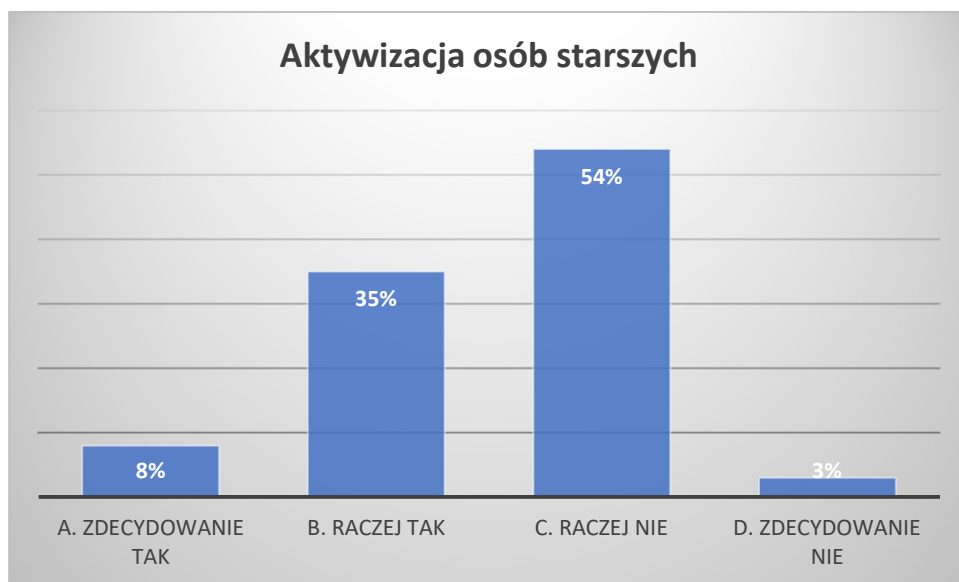
Wykres 20 Oferta pomocy dla osób z niepełnosprawnością na terenie gminy Wojcieszów

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Ponad połowa respondentów wskazała, że gmina nie podejmuje odpowiednich działań na rzecz aktywizacji osób starszych (łącznie 57%). 35% badanych jest zdania, że działania takie są podejmowane.

Wykres 21 Działania podejmowane w celu aktywizacji osób starszych na terenie gminy Wojcieszów

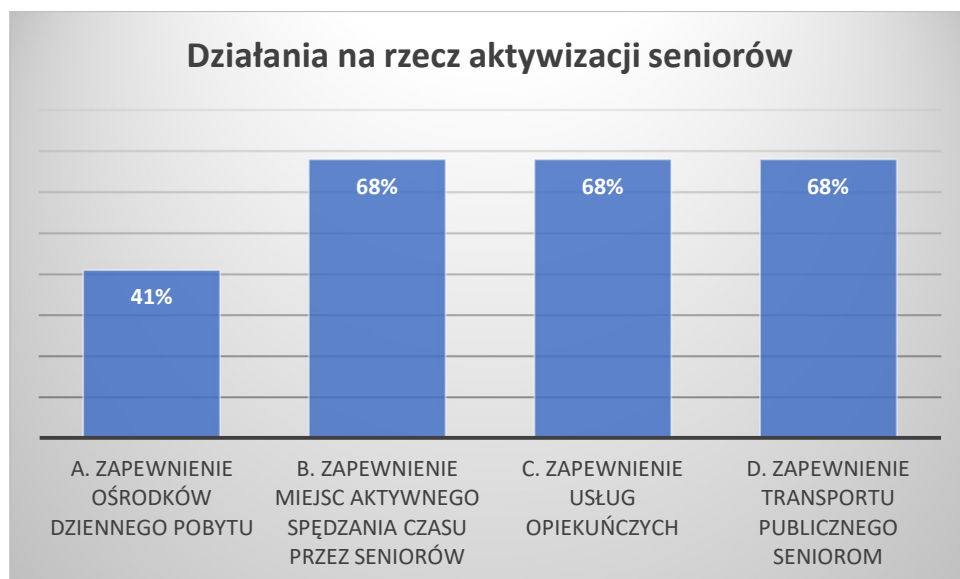

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

W celu dalszej i szerszej aktywizacji wszystkich mieszkańców gminy w wieku poprodukcyjnym należy przede wszystkim podjąć odpowiednie działania, do których respondenci wskazali: zapewnienie usług opiekuńczych (68%), zapewnienie miejsc

aktywnego spędzania czasu wolnego (68%), zapewnienie transportu publicznego seniorom (68%) oraz zapewnienie ośrodków dziennego pobytu (41%).

Wykres 22 Działania potrzebne do podjęcia w celu aktywizacji osób starszych na terenie gminy Wojcieszów

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Proces starzenia się społeczeństwa generuje nowe wyzwania dla systemu pomocy społecznej. Konieczne jest rozwijanie usług opiekuńczych oraz podejmowanie działań sprzyjających aktywizacji seniorów i wzmacnianiu ich udziału w życiu społecznym gminy. Efektywne wsparcie tej grupy wymaga nie tylko zapewnienia pomocy w czynnościach dnia codziennego, lecz także realizacji inicjatyw integracyjnych i profilaktycznych, które ograniczają zjawisko osamotnienia i izolacji. Ważnym aspektem aktywizacji seniorów z terenu gminy jest tworzenie przestrzeni do aktywnego spędzania czasu wolnego, tworzenie miejsc integracji i rozwijania zainteresowań. Wskazane jest utworzenie np. Klubu Seniora, który pełniłby rolę wspierania i aktywizacji osób starszych z terenu gminy.

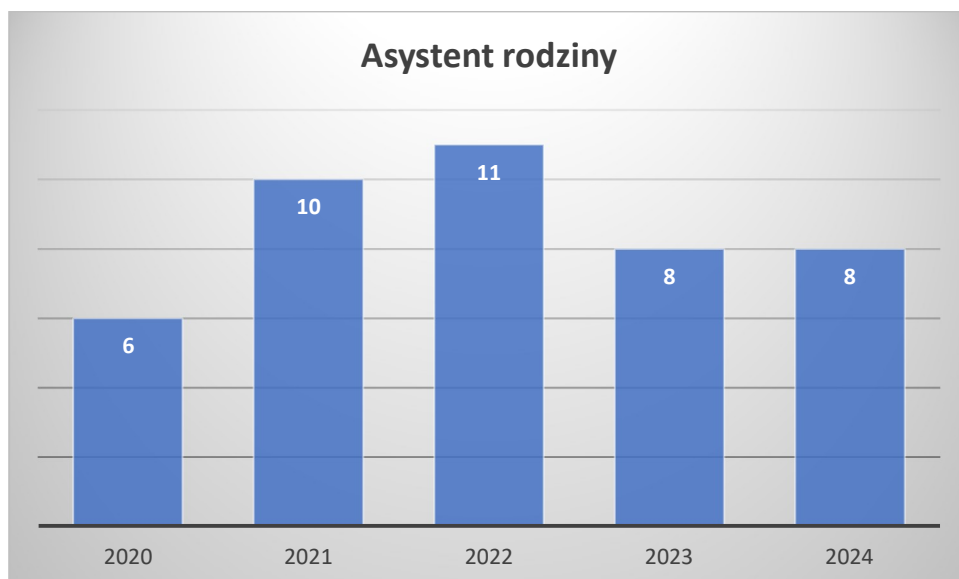
6. Asystent rodziny

Asystent rodziny został powołany do działania jako odpowiedź na potrzebę wsparcia innych służb społecznych w wykonywaniu pogłębionej pracy z rodziną z wieloma problemami, o obniżonym poziomie rozwoju umiejętności wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Działania asystenta określa przede wszystkim ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawa o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Praca asystenta ma przede wszystkim charakter wspierający, socjalny, wychowawczy i jest prowadzona głównie w miejscu zamieszkania rodziny. Zasadniczą formą

jego pracy jest towarzyszenie, asystowanie rodzinie. Jednocześnie asystent rodziny może być również koordynatorem działań wielu innych służb społecznych, działających na rzecz danej rodziny. Wszystkie rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny borykają się z wieloma problemami, na które oprócz zaburzeń w sferze opiekuńczo-wychowawczej, bezrobocia czy niepełnosprawności składają się także uzależnienia i przemoc.

W 2024 r. MOPS w Wojcieszowie zatrudniał **jednego asystenta rodziny**, który współpracował z 8 rodzinami. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta w analizowanych latach nieznacznie zmniejszyła się w stosunku do lat wcześniejszych. W rodzinach, z którym współpracował asystent w 2024 r. przebywały 23 osoby, w tym 14 dzieci.

Wykres 23 Liczba rodzin korzystających z pomocy asystenta rodziny w latach 2020-2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie Oceny zasobów pomocy społecznej za rok 2024

Rodzina stanowi najwłaściwsze i najbardziej naturalne środowisko do życia oraz wychowania dziecka. Zdarzają się jednak sytuacje, w których rodzice nie są w stanie zapewnić dziecku odpowiedniej opieki i wsparcia wychowawczego. W takich przypadkach kluczowe znaczenie ma system pieczy zastępczej – zarówno rodzinnej, jak i instytucjonalnej – który ma na celu czasowe przejęcie opieki nad dzieckiem do momentu unormowania sytuacji rodzinnej.

W ramach realizacji przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, gmina Wojcieszów – w zakresie zadań własnych – częściowo finansowała koszty związane z umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej. Dotyczyło to dzieci, które z powodu trudnych okoliczności nie mogły pozostać w rodzinach biologicznych. Analiza danych wskazuje, że w 2024 r. odnotowano 4 rodziny zastępcze, w których przebywało 4 dzieci. W pieczy

instytucjonalnej przebywało także 4 dzieci. **Liczba dzieci z terenu gminy w pieczy zastępczej wzrosła względem roku 2020.**

Tabela 10 Liczba dzieci w pieczy zastępczej w latach 2020-2024

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba rodzin zastępczych	1	1	4	4	4
Liczba dzieci w rodzinach zastępczych	1	1	4	4	4
Liczba dzieci w pieczy instytucjonalnej	0	1	1	1	4

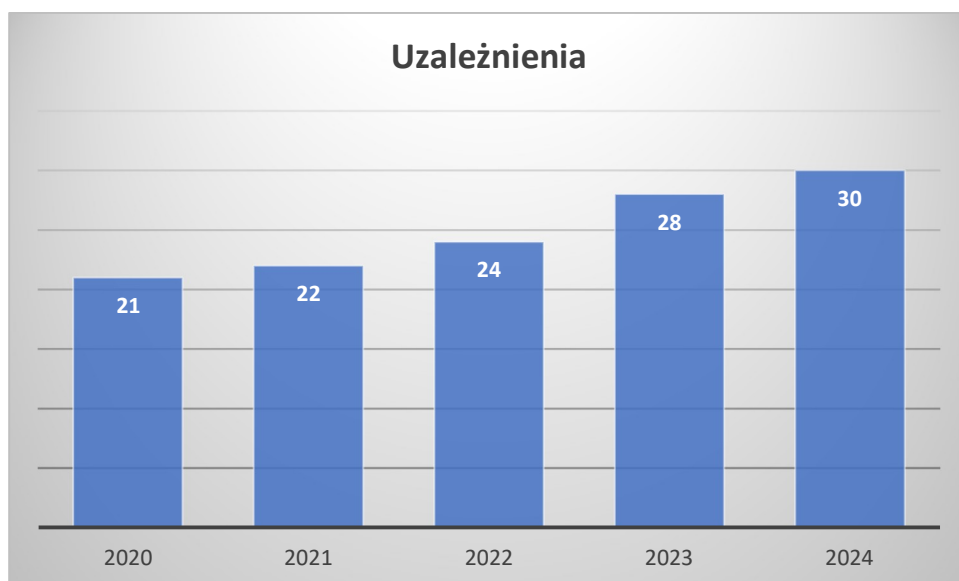
Źródło: dane z MOPS w Wojcieszowie

7. Zjawisko uzależnień i przemocy domowej

System wsparcia na rzecz rodziny realizowany jest przede wszystkim przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojcieszowie, ale także przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (zwany dalej GKRPA) i Zespół Interdyscyplinarny (zwany dalej ZI). GKRPA i ZI współpracują z Ośrodkiem w celu minimalizowania niepożądanych zjawisk społecznych, jakimi są uzależnienia oraz przemoc domowa.

Uzależnienia – zarówno od substancji psychoaktywnych (alkohol, narkotyki, leki), jak i behawioralne (np. hazard, Internet, gry komputerowe) – stanowią poważny problem społeczny. Ich skuteczne rozpoznanie jest jednak często utrudnione i opóźnione z wielu powodów. Uzależnienia rozwijają się stopniowo, często latami, a objawy mogą być długo tłumione lub ignorowane – zarówno przez osoby uzależnione, jak i ich otoczenie. Wiele osób nie zdaje sobie sprawy z choroby albo ją wypiera, a sami uzależnieni często nie zgłaszają się po pomoc dobrowolnie. Liczba zdiagnozowanych rodzin z problemem alkoholowym na terenie gminy Wojcieszów systematycznie maleje, choć i tak przyjmuje wysokie wartości. W 2024 r. zdiagnozowano formalnie 30 osób uzależnionych na terenie gminy. Problem alkoholowy zdiagnozowano łącznie w 32 rodzinach, w których przebywało 10 dzieci.

Wykres 24 Problem uzależnień na terenie gminy w latach 2020-2024

Źródło: dane z MOPS w Wojcieszowie

Na podstawie danych uzyskanych z GKRPA w Wojcieszowie wynika, że w 2024 r. przeprowadzono 10 rozmowy z osobami uzależnionymi oraz 4 z członkami rodzin osób uzależnionych. Skierowano 10 wniosków o leczenie odwykowe oraz przeprowadzono 1 kontrolę punktów sprzedaży alkoholu na terenie gminy.

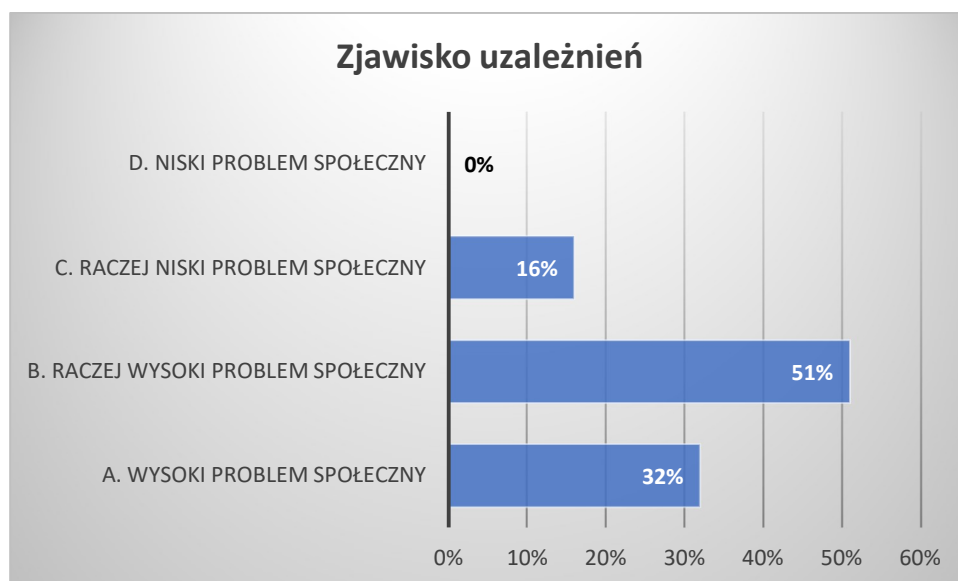
Tabela 11 Liczba rozmów z osobą uzależnioną i członkami rodzin z problemem alkoholowym w latach 2020-2024

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba rozmów z osobą uzależnioną	5	2	14	11	10
Liczba rozmów z członkami rodzin	7	3	6	5	4
Wnioski o leczenie odwykowe	5	2	14	11	10
Wnioski do sądu o leczenie odwykowe	0	0	0	0	0
Kontrole punktów sprzedaży alkoholu	0	0	0	0	1

Źródło: dane z MOPS w Wojcieszowie

Badania społeczne przeprowadzone na terenie gminy Wojcieszów wśród mieszkańców wskazują, że problem alkoholowy dotyczy wielu osób z terenu gminy. Łącznie aż 83% badanych jest zdania, że uzależnienia stanowią duży problem społecznych w gminie, w tym „raczej wysoki” problem (51%) oraz „wysoki problem” (32%).

Wykres 25 Ocena występowania problemu uzależnień na terenie gminy Wojcieszów

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Zespół Interdyscyplinarny to zespół osób wspomagających pracę MOPS w Wojcieszowie w zakresie przeciwdziałania zjawiskom przemocy domowej. Analiza danych dotyczących liczby rodzin z problemem przemocowym wskazuje, że ich liczba utrzymuje się na zbliżonym poziomie. W 2024 r. odnotowano 12 rodzin, w których zdiagnozowano występowanie przemocy domowej. Przebywało w nich 40 osób, w tym 15 dzieci. Pomocą objęto wszystkie zdiagnozowane rodziny.

Tabela 12 Liczba rodzin, w których występuje problem przemocy domowej w latach 2020-2024

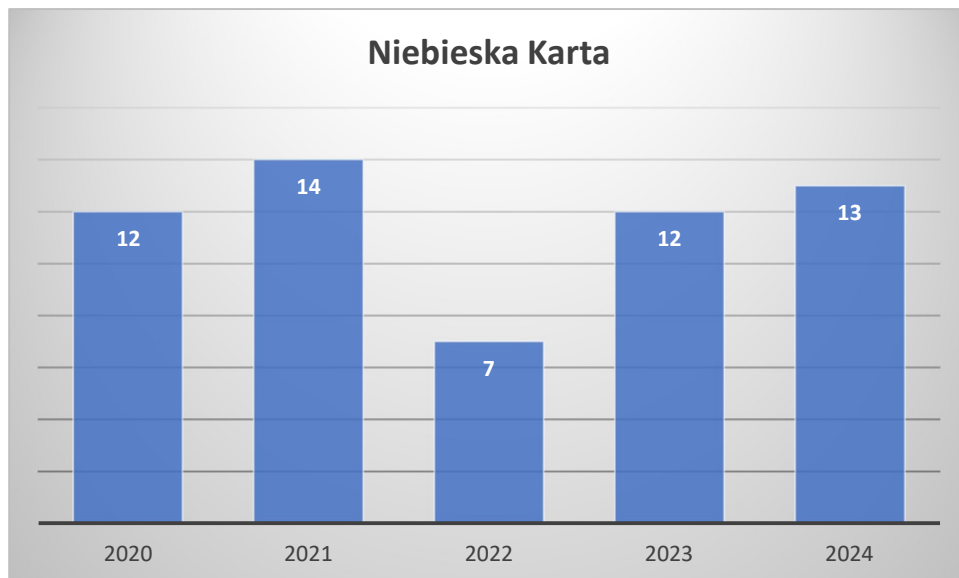
Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba rodzin	11	10	6	11	12
Liczba osób	27	37	17	50	40
Liczba dzieci	10	13	5	22	15
Liczba rodzin objętych pomocą z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej (rodziny, w których prowadzona była procedura „Niebieskie Karty”)	11	13	10	13	11

Źródło: dane z MOPS w Wojcieszowie

Osobom stosującym przemoc domową i zgłaszającym do odpowiednich organów wszczynana jest procedura „Niebieskiej Karty”. „**Niebieska Karta**” to procedura mająca na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, a także udzielanie pomocy ofiarom przemocy domowej. Jej celem jest uruchomienie systemowego wsparcia dla osób doświadczających

przemocy fizycznej, psychicznej, seksualnej lub ekonomicznej, przy jednoczesnym monitorowaniu sytuacji rodzinnej. W 2024 r. na terenie gminy odnotowano 13 procedur „Niebieskiej Karty”.

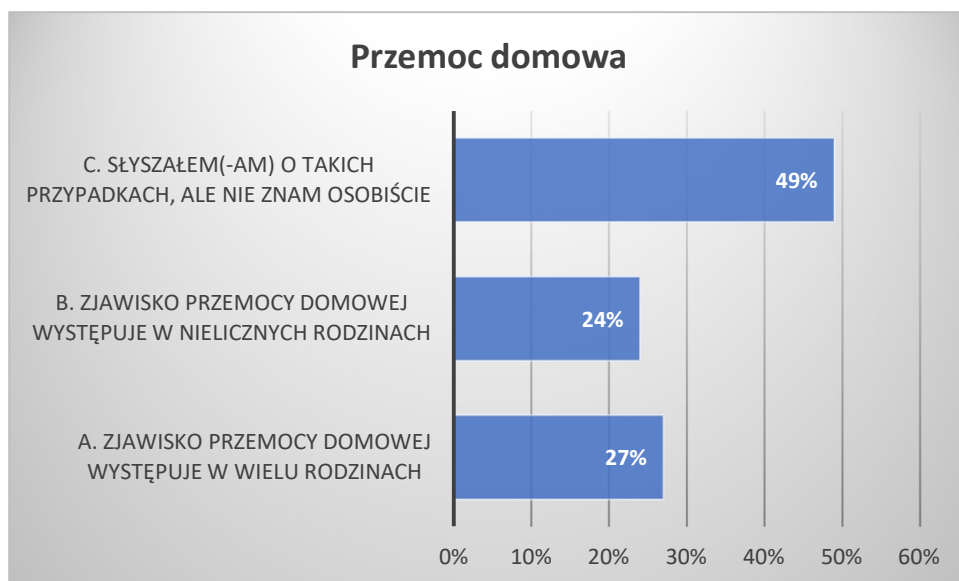
Wykres 26 Liczba „Niebieskich Kart” na terenie gminy Wojcieszów w latach 2020-2024

Źródło: dane z MOPS w Wojcieszowie

W opinii respondentów problem przemocy domowej na terenie gminy Wojcieszów jest raczej problemem raczej zasłyszonym. 49% badanych wskazuje, że słyszało o problemie przemocy domowej, ale 27% respondentów wskazuje, że problem ten dotyka wielu rodzin z terenu gminy.

Wykres 27 Ocena zjawiska przemocy domowej na terenie gminy Wojcieszów

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Na terenie gminy działa **Punkt informacyjno-konsultacyjny dla Rodzin w Wojcieszowie**.

Punkt pełni kluczową funkcję w lokalnym systemie przeciwdziałania uzależnieniom i problemom społecznym. Jego głównym celem jest wsparcie osób zagrożonych uzależnieniami oraz ich rodzin, a także wczesne rozpoznawanie problemów i kierowanie do właściwych form pomocy. W Punkcie konsultacji udzielało 3 specjalistów: specjalista terapii uzależnień (dwa razy w miesiącu po dwie godziny), radca prawny (dwa razy w miesiącu po dwie godziny), pedagog, terapeuta rodzinny (jeden raz w miesiącu po cztery godziny). Liczba osób, które skorzystały z porad prawnika wyniosła 73, liczba porad wyniosła 81. Liczba osób, które skorzystały z porad specjalisty terapii uzależnień wyniosła 22 (22 porady). Z porad pedagoga skorzystało 35 osób (liczba porad 56). Łączny koszt prowadzenia Punktu poniesiono w kwocie 18 360,00 zł.

W 2024 r. z usług punktu skorzystało 32 osoby z problemem alkoholowym oraz 38 członków tych rodzin. Udzielono łącznie 16 porad osobom doznającym przemocy domowej oraz 4 porady osobom stosującym przemoc. Widoczny jest wzrost liczby osób i porad w ramach działalności Punktu na terenie gminy.

Tabela 13 Dane z punktu informacyjno-konsultacyjnego w latach 2020-2024

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Osoby z problemem alkoholowym i członkowie ich rodzin	18	20	22	26	32
Porady osobom z problemem alkoholowym i członkom ich rodzin	16	15	24	30	38
Liczba porad osobom doznającym przemocy domowej	10	12	10	16	16
Liczba porad osobom stosującym przemoc domową	2	2	3	4	4
Liczba rodzin objętych pomocą z powodu problemu alkoholowego	4	6	2	8	10

Źródło: dane z MOPS w Wojcieszowie

Zarówno uzależnienia, jak i przemoc domowa są poważnymi problemami społecznymi, które nie tylko prowadzą do cierpienia osób bezpośrednio dotkniętych, lecz także destabilizują strukturę społeczną, osłabiają funkcjonowanie rodzin i generują koszty dla systemu ochrony zdrowia, pomocy społecznej, wymiaru sprawiedliwości czy edukacji.

Te dwa zjawiska często się wzajemnie przenikają – uzależnienie (np. od alkoholu lub narkotyków) bywa czynnikiem wyzwalającym lub nasilającym przemoc, a jednocześnie osoby

doświadczające przemocy często sięgają po substancje psychoaktywne jako formę radzenia sobie z traumą.

Gmina i jednostki samorządu terytorialnego powinny: prowadzić diagnozy lokalnych problemów uzależnień i przemocy, wspierać punkty konsultacyjne, realizować programy korekcyjno-edukacyjne i grupy wsparcia, organizować szkolenia i działania profilaktyczne, zwłaszcza dla dzieci i młodzieży, a także współpracować z organizacjami pozarządowymi oraz służbami pomocowymi w celu minimalizowania problemu uzależnień i przemocy domowej.

Działania takie na terenie gminy Wojcieszów są podejmowane w ramach realizacji „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii”. W poniższej tabeli uwzględniono formy pomocy profilaktycznej dla mieszkańców gminy Wojcieszów oraz liczbę uczestników zorganizowanych wydarzeń w latach 2020-2024.

Tabela 14 Formy pomocy profilaktycznej i liczba uczestników w latach 2020-2024

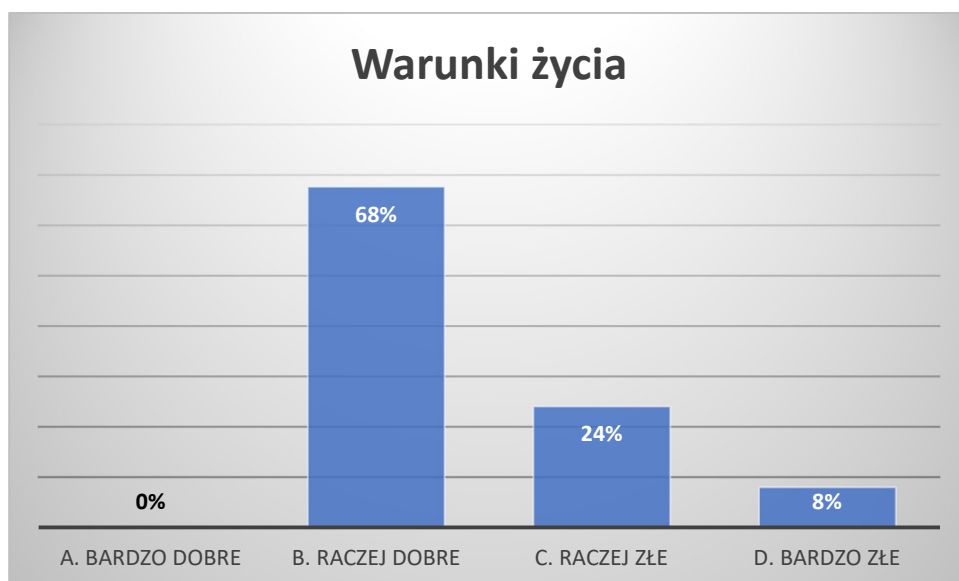
Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Programy z obszaru profilaktyki uniwersalnej skierowane do dzieci i młodzieży	150	135	346	332	327
Jednorazowe prelekcje, pogadanki	60	70	80	95	98
Spektakle	100	120	55	-	-
Festyny i inne imprezy plenerowe (poza sportowymi)	280	250	280	310	320
Imprezy sportowe (turnieje, wyścigi, olimpiady)	-	-	-	-	-
Konkursy (plastyczne, literackie, muzyczne itp.):	50	70	80	-	17
Pozalekcyjne zajęcia sportowe	-	-	15	15	15
Kolonie i obozy z programem zajęć profilaktycznych	-	-	-	-	-

Źródło: dane z MOPS w Wojcieszowie

8. Ocena warunków życia na terenie gminy i najważniejszych zdiagnozowanych problemów społecznych

Gmina Wojcieszów zapewnia odpowiednie warunki do życia, zamieszkania, samorozwoju i wypoczynku. Według 68% badanych respondentów gmina zapewnia odpowiednie warunki do życia.

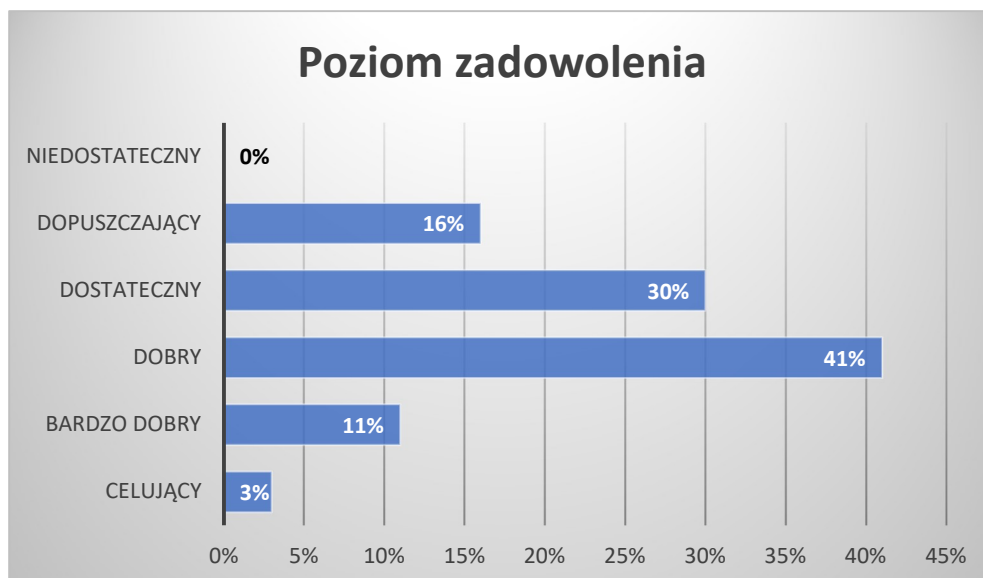
Wykres 28 Warunki życia na terenie gminy Wojcieszów

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Mieszkańcy są zadowoleni z życia na terenie gminy i w większości poziom zadowolenia oceniają jako „dobry” – 41% lub „dostateczny” – 30%.

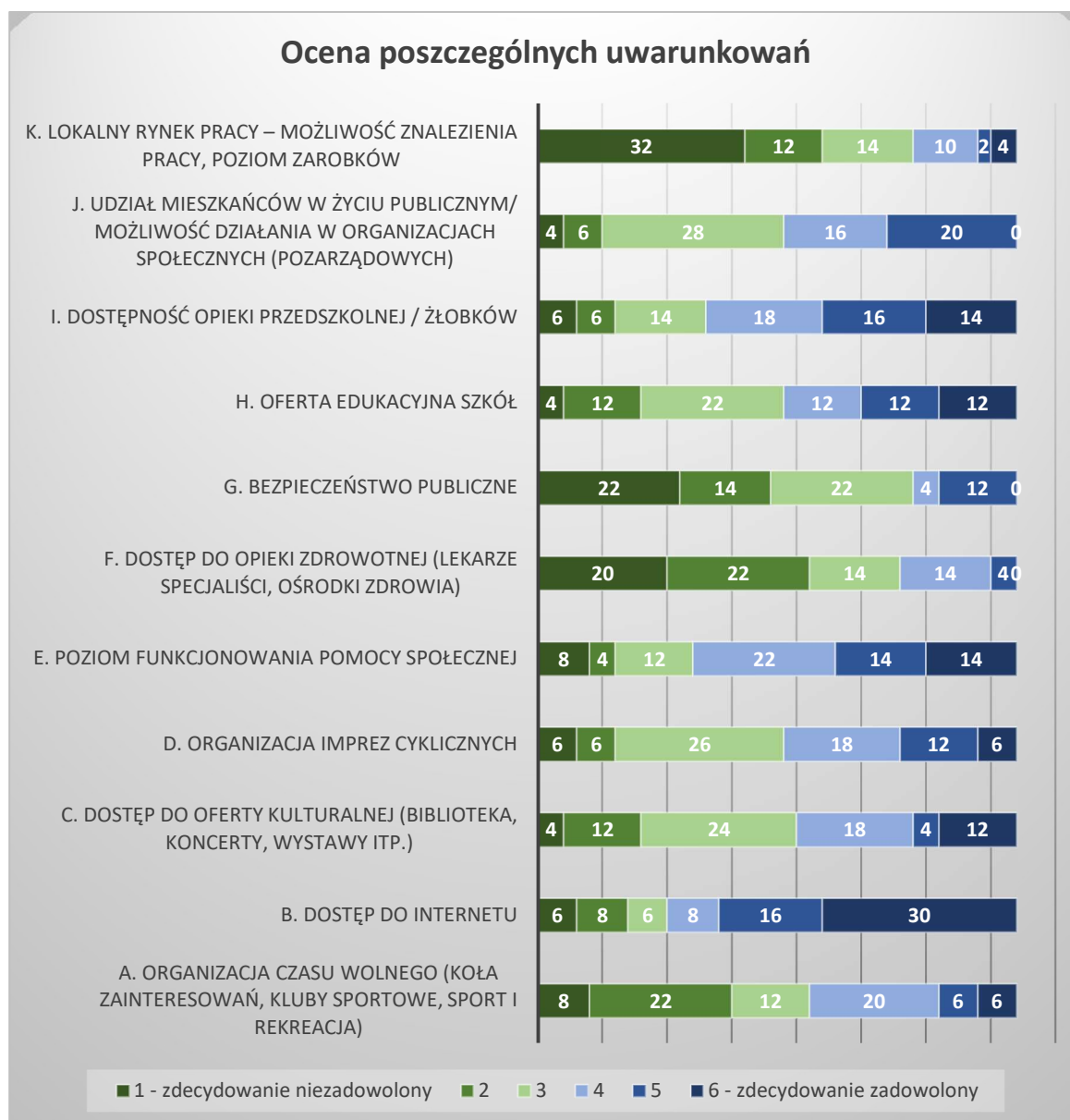
Wykres 29 Poziom zadowolenia z życia na terenie gminy Wojcieszów

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Mieszkańcy najbardziej zadowoleni są dostępem do internetu, poziomemu funkcjonowaniu pomocy społecznej oraz dostępności opieki przedszkolnej/żłobków. Najgorzej ocenione zostały na terenie gminy: lokalny rynek pracy, bezpieczeństwo publiczne oraz dostępność do opieki zdrowotnej.

Wykres 30 Ocena poszczególnych uwarunkowań społecznych na terenie gminy Wojcieszów

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Najważniejszymi działaniami w kontekście dalszego rozwoju społeczno-gospodarczego gminy Wojcieszów uznano szereg działań, wśród których najważniejsze to: przeciwdziałanie uzależnieniom (57%), skuteczniejsze egzekwowanie sprzedaży alkoholu (54%), budowa mieszkań komunalnych, socjalnych (54%), poprawa dostępności do opieki zdrowotnej (51%), a także działania na rzecz zwiększenia bezpieczeństwa na terenie gminy, aktywizacja społeczna osób starszych oraz poprawa jakości życia osób z niepełnosprawnością na terenie gminy.

Wykres 31 Działania, które należałoby podjąć, aby przeciwdziałać negatywnym zjawiskom społecznym

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

VI. Analiza SWOT

Analiza SWOT (Strengths, Weakness, Opportunities, Threats) jest jedną z metod określania rozwoju diagnozowanego obszaru, ponieważ uwypatnia mocne i słabe strony oraz przedstawia szanse i zagrożenia, jakie mogą wystąpić w środowisku lokalnym. Mocne strony to atuty diagnozowanego obszaru, słabe strony to słabości, bariery i wady analizowanego obszaru. Z kolei szanse określają dodatkowe okoliczności pociągające za sobą korzystne zmiany, a zagrożenia – okoliczności, które negatywnie wpływają na plan rozwoju gminy. Szczegółowe opracowanie analizy SWOT jest ważnym etapem procesu planowania strategicznego, ponieważ jest to punkt wyjściowy dla stawianych celów strategicznych oraz podejmowanych w przyszłości działań społecznych.

Tabela 15 Analiza SWOT

MOCNE STRONY
- Atrakcyjne położenie geograficzne (Dolina Kaczawy, bliskość gór). - Duże walory przyrodnicze i turystyczne. - Dodatnie saldo migracji. - Istnienie lokalnych organizacji pozarządowych i aktywność społeczna mieszkańców. Wspieranie działalności podmiotów III sektora. - Dostępność do podmiotów edukacyjnych (szkoły, przedszkola, żłobki). - Inwestycje w bazę dydaktyczną i rozwój infrastruktury edukacyjnej. - Aktywna działalność CBK na terenie gminy. - Współpraca gminy z sołectwami i lokalnymi liderami. - Systematyczny wzrost liczby podmiotów gospodarczych. - Spadek liczby osób korzystających z pomocy społecznej. - Poprawiające się warunki życia mieszkańców gminy. - Realizacja programów społecznych wspierających mieszkańców gminy (np. opieka wytchnieniowa). - Dostępność mieszkania chronionego na terenie gminy. - Realizacja projektów współfinansowanych ze środków zewnętrznych na rzecz wspierania mieszkańców gminy. - Doświadczenie w pozyskiwaniu środków zewnętrznych (fundusze UE, projekty krajowe). - Działalność punktu informacyjno-konsultacyjnego oraz ZI i GKRPA.

Realizacja programów profilaktycznych dla mieszkańców.
SŁABE STRONY
- Spadek liczby ludności na terenie gminy, głównie w wyniku ujemnego przyrostu naturalnego. - Niekorzystna sytuacja demograficzna – starzenie się społeczeństwa. - Ograniczony rynek pracy, niskie zarobki, odpływ młodych i wykwalifikowanych osób. - Niepokojące sygnały wzrostu liczby osób bezrobotnych na terenie gminy. - Bariery architektoniczne i brak wystarczającego transportu publicznego dla osób z niepełnosprawnościami. - Brak funkcjonowania na terenie gminy podmiotów ekonomii społecznej. - Niewystarczająca liczba miejsc aktywizacji osób starszych. - Trudności mieszkaniowe wśród młodych osób (wysokie koszty zakupu mieszkań). - Problemy społeczne: uzależnienia, przemoc domowa, niski poziom aktywizacji seniorów, zaniedbania wychowawcze, wandalizm wśród młodzieży. - Pogłębiające się problemy opiekuńczo-wychowawcze. Wzrost liczby dzieci przebywającej w pieczy zastępczej. - Pogłębiające się problemy psychologiczne dzieci, młodzieży, osób starszych. - Pogłębiające się problemy osób starszych w dostępie do cyfryzacji.
SZANSE
- Wykorzystanie funduszy unijnych i krajowych na rozwój usług społecznych, zdrowotnych i wsparcia seniorów. - Rozwój infrastruktury sportowej, rekreacyjnej i kulturowej. - Poprawa bezpieczeństwa i jakości życia na terenie gminy. - Możliwość tworzenia centrów aktywności lokalnej i placówek wsparcia dziennego. - Rozwój wolontariatu i programów integracyjnych angażujących różne grupy społeczne. - Wzrost znaczenia polityk senioralnych i programów rządowych na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych. - Możliwość wdrożenia nowoczesnych form komunikacji z mieszkańcami (cyfrowe narzędzia partycypacji). - Wdrożenie i realizacja nowych usług społecznych na rzecz mieszkańców.

- Rozwój usług poradnictwa specjalistycznego dla dzieci, młodzieży i osób znajdujących się w szczególnej sytuacji.
- Zwiększenie wsparcia psychologicznego dla mieszkańców borykających się z problemami.
- Likwidacja barier architektonicznych w miejscach użyteczności publicznej.

ZAGROŻENIA

- Pogłębiające się problemy społeczne: uzależnienia, bezrobocie strukturalne, przemoc domowa, demoralizacja dzieci i młodzieży, brak odpowiednich wzorców, rozluźnienie więzi rodzinnych i społecznych itp.
- Pogłębiające się problemy opiekuńczo-wychowawcze.
- Rosnące koszty utrzymania opieki zdrowotnej i społecznej przy ograniczonych budżetach gminy.
- Ryzyko marginalizacji grup zagrożonych wykluczeniem (osoby starsze, niepełnosprawne, ubogie rodziny).
- Zmiany w polityce społecznej państwa mogące ograniczyć wsparcie finansowe dla samorządów.
- Pogorszenie spójności społecznej w związku z trudną sytuacją demograficzną i ekonomiczną.

Źródło: opracowanie własne

CZĘŚĆ STRATEGICZNA

VII. Prognoza zmian w zakresie objętym Strategią

Na podstawie analizy społecznych uwarunkowań i zasobów infrastrukturalnych gminy Wojcieszów, a także wyników badań przeprowadzonych wśród mieszkańców, stwierdzono, że realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wojcieszów na lata 2026–2030 powinna koncentrować się na kilku kluczowych obszarach działań:

- 1) **Wsparcie osób starszych, niesamodzielnych i z niepełnosprawnościami**
 - rozwój usług opiekuńczych w domu, opieki wytchnieniowej, dostępności przestrzeni publicznej, cyfrowa i społeczna aktywizacja seniorów, lepszy dostęp do usług zdrowotnych i rehabilitacyjnych.
- 2) **Wzmocnienie rodzin, dzieci i młodzieży**
 - praca asystenta rodziny, programy wychowawcze i edukacyjne dla rodziców, rozwój oferty opiekuńczo-wychowawczej, profilaktyka uzależnień i wsparcie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży (szkoła + instytucje kultury).
- 3) **Przeciwdziałanie uzależnieniom, przemocy domowej i kryzysom psychicznym**
 - kompleksowy lokalny system wsparcia rodzin z problemem przemocy i uzależnień (psychologiczny, prawny, socjalny), wczesna interwencja w szkołach i środowisku, rozwój punktu konsultacyjnego i programów profilaktycznych.
- 4) **Integracja społeczno-zawodowa i aktywizacja mieszkańców**
 - działania na rzecz osób bezrobotnych (zwłaszcza długotrwale bezrobotnych i kobiet), rozwój ekonomii społecznej, współpraca z NGO i instytucjami rynku pracy, wykorzystanie kultury, sportu i wolontariatu jako narzędzi włączenia społecznego.

WIZJA ROZWOJU SPOŁECZNEGO GMINY WOJCIESZÓW 2026–2030

Wojcieszów stanie się **miejscem przyjaznym do życia**, w którym osoby starsze i z niepełnosprawnościami otrzymują realne wsparcie w codziennym funkcjonowaniu i nie będą narażone na samotność czy wykluczenie. Rodziny będą mogły liczyć na pomoc w sytuacjach kryzysowych, a dzieci i młodzież korzystać będą z wysokiej jakości oferty edukacyjnej, kulturalnej, sportowej i profilaktycznej. Osoby zmagające się z uzależnieniami, przemocą czy problemami psychicznymi nie pozostaną same, lecz będą miały dostęp do profesjonalnej, skoordynowanej pomocy. Docelowo Wojcieszów ma być postrzegany jako **spójna, solidarna wspólnota**, która potrafi reagować na nowe wyzwania (kryzysy ekonomiczne, migracje, klęski żywiołowe), rozwija lokalne zasoby i dba o ład przestrzenny oraz środowisko naturalne.

Gmina krok po kroku poprawia dostępność swojej infrastruktury, podnosi jakość usług publicznych i wzmacnia współpracę samorządu, instytucji, organizacji pozarządowych i mieszkańców, co będzie kontynuowane w dalszej perspektywie kolejnych lat.

Na podstawie prognozy zmian i wizji rozwoju gminy Wojcieszów sformułowano następujące cele strategicznego rozwoju gminy.

Schemat 1 Cele strategiczne

Tabela 16 Cele operacyjne

Cele strategiczne	Cele operacyjne
Wzmocnienie systemu wsparcia dla osób starszych i niesamodzielnych	1. Zwiększenie wsparcia i pomocy dla osób starszych, zależnych i z niepełnosprawnością. 2. Wspieranie rodzin osób starszych i z niepełnosprawnościami. 3. Wzrost jakości życia osób starszych i zależnych.
Wspieranie rodzin oraz ochrony prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży	1. Świadczenie pomocy na rzecz rodzin przeżywających problemy opiekuńczo-wychowawcze. 2. Wspieranie dzieci i młodzieży w rozwoju społecznym oraz stwarzanie im odpowiednich warunków do kształcenia, opieki i spędzania czasu wolnego. 3. Rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin znajdujących się w kryzysie. 4. Nawiązanie ścisłej współpracy z innymi podmiotami i organizacjami społecznymi w zakresie realizacji wspólnych działań w obszarze polityki społecznej. 5. Budowanie spójnego systemu polityki społecznej na terenie gminy.
Ograniczenie skali uzależnień, przemocy domowej i kryzysów psychicznych	1. Profilaktyka uzależnień od alkoholu, substancji psychoaktywnych i innych uzależnień wpływających na pogorszenie się zdrowia. 2. Wspieranie osób uzależnionych. 3. Świadczenie pomocy na rzecz osób doświadczających przemocy domowej. 4. Wspieranie rodzin przeżywających trudności związane z problemem uzależnień i przemocy domowej.
Zwiększenie integracji społeczno-zawodowej i aktywizacji społecznej	1. Wzmocnienie aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, w szczególności długotrwale bezrobotnych i kobiet. 2. Rozwój ekonomii społecznej i lokalnej przedsiębiorczości. 3. Zwiększenie udziału mieszkańców w życiu społecznym gminy. 4. Wykorzystanie kultury, sportu i rekreacji jako narzędzi integracji.

	5. Wzmocnienie potencjału organizacji pozarządowych i lokalnych liderów. 6. Poprawa dostępu do informacji o możliwościach wsparcia i aktywności.
--	--

Źródło: opracowanie własne

VIII. Spójność z lokalnymi, regionalnymi, krajowymi i europejskimi dokumentami strategicznymi

Strategia jest dokumentem, który wyznacza kierunki działań w obszarze społecznym, a w szczególności w ramach działań skierowanych na przezwyciężenie problemów oraz występujących deficytów społecznych. W tym zakresie konieczne jest zachowanie jego spójności z dokumentami strategicznymi, które wyznaczają działania w ramach rozwoju gminy, a także w kontekście zdiagnozowanych obszarów wymagających interwencji. Dotyczy to dokumentów strategicznych na szczeblu gminnym, powiatowym i wojewódzkim.

W poniższym zestawieniu uwzględniono najważniejsze dokumenty strategiczne, z którymi cele strategiczne Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wojcieszów na lata 2026-2030 zachowują zgodność.

• Poziom gminny

Strategia Rozwoju Miasta Wojcieszów na lata 2015-2025 zakłada realizację następujących celów operacyjnych:

1. Aktywizacja lokalnej, małej i średniej przedsiębiorczości oraz podniesienie zewnętrznej atrakcyjności inwestycyjnej miasta;
2. Likwidacja przyczyn i skutków patologii społecznych;
3. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury technicznej (przede wszystkim wodno-kanalizacyjnej);
4. Ochrona środowiska naturalnego;
5. Poprawa estetyki miasta;
6. Poprawa poziomu bezpieczeństwa publicznego;
7. Rozwój infrastruktury sportowej, rekreacyjnej, okołoturystycznej i obiektów turystycznych;
8. Rozwój systemu mieszkalnictwa;
9. Unowocześnienie obiektów użyteczności publicznej;

10. Zmniejszenie poziomu bezrobocia;
11. Rozwój systemu kultury i oświaty;
12. Rewitalizacja zabytkowych obiektów kultury materialnej.

- Poziom powiatowy

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Złotoryjskim na lata 2020-2027 zakłada następujące cele strategiczne i operacyjne:

Cel 1 Przeciwdziałanie bezrobociu i zapobieganie jego skutkom

Cele operacyjne:

- 1) Aktywizacja osób bezrobotnych znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji na rynku pracy.
- 2) Promowanie zatrudnienia i zwiększenie atrakcyjności lokalnego rynku pracy.

Cel 2 Wsparcie i aktywizacja osób starszych i niepełnosprawnych

Cele operacyjne:

- 1) Prowadzenie działań na rzecz seniorów i osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej, zdrowotnej i zawodowej.
- 2) Zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych i seniorów.
- 3) Zwiększenie świadomości społecznej i zmiana postaw wobec osób starszych i niepełnosprawnych.

Cel 3 Wsparcie rodziny i dziecka oraz rozwój pieczy zastępczej.

Cele operacyjne:

- 1) Zapobieganie dysfunkcjom rodziny poprzez rozwój profilaktyki.
- 2) Wsparcie rodzin problemowych.
- 3) Rozbudowa i udoskonalanie instytucjonalnych form pomocy dziecku i rodzinie.

Cel 4 Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym

Cele operacyjne:

- 1) Zapobieganie i ograniczenie zjawiska uzależnień od alkoholu i substancji psychoaktywnych.
- 2) Zapobieganie i ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie.

- Poziom wojewódzki

Dolnośląska Strategia Integracji Społecznej na lata 2021-2030

Cel główny: dążenie do zapewnienia Dolnoślązkom wysokiej jakości życia opartej na integracji społecznej, lepszym dopasowaniu usług społecznych do potrzeb mieszkańców województwa oraz tworzeniu warunków do harmonijnego rozwoju w życiu indywidualnym i społecznym

Cele strategiczne:

1. Budowa potencjału rodziny dolnośląskiej.
2. Rozwój sprzyjający wykorzystaniu zasobów na rynku pracy.
3. Przeciwdziałanie pauperyzacji i wykluczeniu społecznemu mieszkańców Dolnego Śląska.
4. Znoszenie nierówności wynikających ze zróżnicowanego dostępu do edukacji i różnic w kapitale społecznym poprzez diagnozę i realizację projektów oraz wsparcie systemowe.
5. Wzmocnienie regionalnego kapitału ludzkiego i społecznego.
6. Upowszechnianie i rozwój usług wspierających funkcjonowanie osób starszych i o ograniczonej sprawności funkcjonalnej w życiu codziennym i społeczności lokalnej.
7. Pobudzenie i wspieranie aktywności seniorów w perspektywie indywidualnej i społecznej.
8. Wzmocnienie autonomii i prawa do samostanowienia osób z niepełnosprawnościami.
9. Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki adekwatnej do ich potrzeb.
10. Integracja na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.
11. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.
12. Wspieranie i rozwój potencjału instytucji pomocy i integracji społecznej.

IX. Kierunki działań w ramach polityki społecznej

Elementem rozwiązywania problemów społecznych jest wdrażanie polityki społecznej, zwanej też polityką socjalną. Polityka ta polega na celowej działalności państwa i innych podmiotów w kształtowaniu warunków życia i pracy ludzi oraz stosunków międzyludzkich. Jej celem jest zaspokojenie potrzeb indywidualnych i społecznych. Polityka społeczna dotyczy m.in.: spraw rodzinnych, zatrudnienia, kształcenia, wyżywienia, mieszkania, kultury, ochrony zdrowia, organizacji wypoczynku i turystyki, walki z patologiami społecznymi.

W kontekście diagnozy głównych problemów i negatywnych zjawisk społecznych występujących na terenie gminy Wojcieszów, sformułowano następujące kierunki interwencji (działań), które mają przyczynić się do realizacji założonych celów strategicznych.

Tabela 17 Działania w ramach realizacji celu strategicznego 1

CEL STRATEGICZNY 1 Wzmocnienie systemu wsparcia dla osób starszych i niesamodzielnych		
Cel operacyjny	Nazwa zadania	Wskaźniki
1.1 Zwiększenie wsparcia i pomocy dla osób starszych, zależnych i z niepełnosprawnością.	1. Systematyczne monitorowanie potrzeb osób starszych, schorowanych, samotnych i z niepełnosprawnością. 2. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób starszych i z niepełnosprawnością, udzielanie świadczeń pielęgnacyjnych itp.	- liczba osób monitorowanych (> 30/rok) - liczba udzielonych świadczeń (> 200/rok)
1.2 Wspieranie rodzin osób starszych i z niepełnosprawnościami.	1. Realizacja Programu „Opieka wytchnieniowa”. 2. Rozwój innych form wsparcia (np. „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”, „Korpus Wsparcia Seniora”). 3. Realizacja usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania. 4. Rozwój innych usług społecznych na terenie gminy skierowanych do seniorów.	- liczba osób objętych wsparciem (> 10/rok) - liczba osób objętych wsparciem (> 10/rok) - liczba osób objętych wsparciem (> 15/rok) - liczba nowych usług (> 1)
1.3 Wzrost jakości życia osób starszych i zależnych.	1. Realizacja działań prozdrowotnych wśród osób starszych, samotnych, z niepełnosprawnością. 2. Podejmowanie działań w zakresie dostępności architektonicznej, cyfrowej i komunikacyjnej na rzecz osób ze szczególnymi potrzebami. 3. Organizowanie kampanii społecznych, konferencji, spotkań, warsztatów dotyczących kształtowania pozytywnych postaw wobec osób starszych. 4. Rozwój infrastruktury dla osób starszych. 5. Propagowanie aktywności społecznej w wieku poprodukcyjnym.	- liczba przeprowadzonych działań (> 1/rok) - liczba zrealizowanych projektów w zakresie dostępności (> 1/rok) - liczba przeprowadzonych kampanii (> 1/rok) - liczba miejsc integracji (> 1) - liczba przeprowadzonych działań (> 1/rok)

	6. Zwiększenie dostępności do mieszkań o najmie socjalnym, komunalnych i treningowych oraz wspomaganych. 7. Wspieranie seniorów w dostępie do e-usług.	- liczba mieszkań (> 1) - liczba i rodzaj udzielonego wsparcia (> 1)
Realizatorzy celów i działań:	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojcieszowie, Urząd Miasta Wojcieszów	
Środki finansowe na realizację celów:	Budżet gminy, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych, europejskich.	
Partnerzy w realizacji celów:	Placówki oświatowe, instytucje kultury, organizacje pozarządowe	
Efekty realizacji celów:	Efekt: poprawa jakości życia, wzrost samodzielności i integracji seniorów z lokalną społecznością.	
Ramy finansowe:	> 5 000 000 zł	
Czas realizacji działań:	2026-2030	

Źródło: opracowanie własne

Tabela 18 Działania w ramach realizacji celu strategicznego 2

CEL STRATEGICZNY 2 Wzmocnienie rodzin oraz ochrona prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży		
Cel operacyjny	Nazwa zadania	Wskaźniki
2.1 Świadczenie pomocy na rzecz rodzin przeżywających problemy opiekuńczo-wychowawcze.	1. Podejmowanie działań na rzecz pomocy rodzinom i osobom borykającym się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi. 2. Objęcie wsparciem asystenta rodziny rodzin dysfunkcyjnych. 3. Organizowanie pomocy specjalistycznej dla rodziców, którzy borykają się z trudnościami opiekuńczymi. 4. Podejmowanie działań na rzecz pomocy rodzinom znajdującym się w kryzysie (pomoc finansowa i niefinansowa).	- liczba przeprowadzonych działań (> 2/rok) - liczba rodzin objętych wsparciem (> 10/rok) - liczba udzielonych porad (> 20/rok) - liczba udzielonych świadczeń (> 40/rok)

	5. Włączenie rodziców do współpracy z placówkami oświatowymi i wychowawczymi w procesach edukacyjnych i wychowawczych poprzez zwiększenie dostępności i jakości poradnictwa rodzinnego i pedagogiczno-psychologicznego.	- liczba udzielonych porad (> 20/rok)
2.2 Wspieranie dzieci i młodzieży w rozwoju społecznym oraz stwarzanie im odpowiednich warunków do kształcenia, opieki i spędzania czasu wolnego.	1. Realizacja w placówkach edukacyjnych tematyki dotyczącej przygotowania do życia w rodzinie, wzmacniania własnej wartości, empatii, pobudzenia społecznego, a także profilaktyki uzależnień. 2. Rozwijanie oferty spędzania czasu wolnego kierowanej do dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych oraz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. 3. Propagowanie wśród młodzieży pozytywnych wzorców spędzania wolnego czasu, w tym poprzez aktywizację sportową. 4. Organizacja warsztatów dla dzieci i młodzieży.	- liczba przeprowadzonych działań (> 2/rok) - liczba osób korzystających ze wsparcia (> 200/rok) - liczba osób objętych wsparciem (> 100/rok) - liczba osób objętych wsparciem (> 70/rok)
2.3 Rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin znajdujących się w kryzysie.	1. Budowanie lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną, objęcie dożywianiem dzieci i młodzieży szkolnej, potrzebującej tej formy pomocy oraz pozyskiwanie żywności z różnych programów. 2. Inicjowanie działań mających na celu wspieranie dzieci z rodzin, gdzie występują problemy wychowawcze i opiekuńcze. 3. Udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i izolacją społeczną.	- liczba osób objętych wsparciem (> 100/rok) - liczba rodzin objętych wsparciem (> 4/rok) - liczba udzielonych porad psychologiczno-pedagogicznych (> 25/rok)

2.4 Nawiązanie ścisłej współpracy z innymi podmiotami i organizacjami społecznymi w zakresie realizacji wspólnych działań w obszarze polityki społecznej.	1. Realizacja działań ukierunkowanych na integrację międzypokoleniową oraz aktywność społeczną osób starszych i niepełnosprawnych, w szczególności poprzez włączanie w inicjatywy wolontarystyczne i międzypokoleniowe. 2. Promowanie inicjatyw związanych z uczestnictwem osób wykluczonych w życiu społecznym. 3. Współuczestnictwo w kampaniach medialnych i informacyjnych organizowanych przez inne podmioty pomocy społecznej.	- liczba organizowanych działań (> 1/rok) - liczba przeprowadzonych działań (> 2/rok) - liczba przeprowadzonych działań (> 1/rok)
2.5 Budowanie spójnego systemu polityki społecznej na terenie gminy.	1. Zwiększenie dostępności do mieszkań o najmie socjalnym, komunalnych i treningowych oraz wspomaganych. 2. Organizacja miejsc integracji społecznej (np. Kluby Seniora, Placówki Wsparcia Dziennego, świetlice środowiskowe itp.). 3. Współpraca z innymi podmiotami w celu zbudowania spójnego systemu organizacji czasu wolnego dla dzieci i młodzieży (zajęcia pozalekcyjne, dodatkowe warsztaty, imprezy plenarne, zajęcia sportowe itp.)	- liczba mieszkań (> 1) - liczba miejsc integracji (> 1) - liczba i rodzaj współpracy (> 2/rok) - liczba osób objętych wsparciem (> 500/rok)
Realizatorzy celów i działań:	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojcieszowie, Urząd Miasta Wojcieszów	
Środki finansowe na realizację celów:	Budżet gminy, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych, europejskich.	
Partnerzy w realizacji celów:	Placówki oświatowe, instytucje kultury, organizacje pozarządowe	
Efekty realizacji celów:	Efekt: wzmocnienie funkcji wychowawczej rodzin, lepsze warunki rozwoju dzieci i młodzieży.	
Ramy finansowe:	> 3 000 000 zł	

Czas realizacji działań:	2026-2030
--------------------------	-----------

Źródło: opracowanie własne

Tabela 19 Działania w ramach realizacji celu strategicznego 3

CEL STRATEGICZNY 3 Ograniczenie skali uzależnień i przemocy domowej oraz kryzysów psychicznych		
Cel operacyjny	Nazwa zadania	Wskaźniki
3.1 Profilaktyka uzależnień od alkoholu, substancji psychoaktywnych i innych uzależnień wpływających na pogorszenie się zdrowia.	1. Podejmowanie działań profilaktycznych w zakresie uzależnień (warsztaty, spektakle itp.). 2. Upowszechnianie informacji na temat możliwości uzyskania pomocy przez osoby uzależnione i ich rodziny, a także przez sprawców i ofiary przemocy domowej za pośrednictwem np. mediów, materiałów drukowanych czy spotkań mieszkańców ze specjalistami. 3. Podnoszenie poziomu wiedzy mieszkańców gminy w zakresie problemów związanych z zażywaniem substancji psychoaktywnych.	- liczba i rodzaj podejmowanych działań (> 2/rok) - liczba informacji (> 5/rok) - liczba i rodzaj podejmowanych działań (> 1/rok)
3.2 Wspieranie osób uzależnionych.	1. Podejmowanie działań na rzecz pomocy rodzinom i osobom borykającym się z problemem uzależnień. 2. Organizowanie pomocy specjalistycznej dla członków rodzin, które borykają się z problemem uzależnień i przemocy domowej. 3. Wspieranie osób uzależnionych, organizowanie dla nich pomocy specjalistycznej.	- liczba osób objętych wsparciem (> 10/rok) - liczba rodzin objętych wsparciem (> 10/rok) - liczba osób objętych wsparciem (> 10/rok)
3.3 Świadczenie pomocy na rzecz osób doświadczających przemocy domowej.	1. Inicjowanie działań mających na celu wspieranie dzieci z rodzin, gdzie występuje problem przemocy domowej poprzez np. organizację zajęć, świetlice środowiskowe, zajęcia integracyjne, warsztaty itp.	- liczba osób objętych wsparciem (> 30/rok)

	- Organizacja specjalistycznej pomocy psychospołecznej, prawnej w ramach świadczonych usług Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego. - Stosowanie procedury „Niebieskie Karty” jako elementu profesjonalnego systemu przeciwdziałania przemocy w środowisku lokalnym. - Kierowanie sprawców przemocy domowej do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.	- liczba udzielonych porad (> 30/rok) - liczba Niebieskich Kart (< 15/rok) - liczba osób objętych wsparciem (> 8/rok)
3.4 Wspieranie rodzin przeżywających trudności związanych z problemem uzależnień i przemocy domowej.	- Udzielanie wsparcia rodzinom, w których wystąpił problem uzależnień. - Realizacja programów profilaktycznych oraz wspieranie ofert alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla rodzin borykających się z problemem alkoholizmu, narkomanii i przemocy domowej. - Podejmowanie działań o charakterze interwencyjnym w sytuacji nadużywania napojów alkoholowych oraz stosowania przemocy. - Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób dotkniętych problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy domowej.	- liczba rodzin objętych wsparciem (> 10/rok) - liczba przeprowadzonych programów (> 1/rok) - liczba przeprowadzonych działań (> 10/rok) - liczba przeprowadzonych działań (> 1/rok)
Realizatorzy celów i działań:	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojcieszowie, Urząd Miasta Wojcieszów	
Środki finansowe na realizację celów:	Budżet gminy, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych, europejskich.	
Partnerzy w realizacji celów:	Placówki oświatowe, instytucje kultury, organizacje pozarządowe	
Efekty realizacji celów:	Efekt: zmniejszenie bezrobocia i ubóstwa, wzrost samodzielności ekonomicznej mieszkańców.	

Ramy finansowe:	> 2 000 000 zł
Czas realizacji działań:	2026-2030

Źródło: opracowanie własne

Tabela 20 Działania w ramach realizacji celu strategicznego 4

CEL STRATEGICZNY 4 Zwiększenie integracji społeczno-zawodowej i aktywizacji społecznej		
Cel operacyjny	Nazwa zadania	Wskaźniki
4.1 Wzmocnienie aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, w szczególności długotrwale bezrobotnych i kobiet.	1. Rozwijanie współpracy z PUP (szkolenia, kursy, staże). 2. Promowanie elastycznych form zatrudnienia (praca dorywcza, zdalna, sezonowa). 3. Przekazywanie i udostępnianie informacji o ofertach pracy na terenie gminy.	- liczba i rodzaj podejmowanych działań (> 2/rok)
4.2 Rozwój ekonomii społecznej i lokalnej przedsiębiorczości.	1. Wspieranie tworzenia podmiotów ekonomii społecznej (stowarzyszeń, spółdzielni socjalnych itp.). 2. Doradztwo dla osób chcących rozpocząć działalność (warsztaty, punkt konsultacyjny).	- liczba i rodzaj podejmowanych działań (> 2/rok)
4.3 Zwiększenie udziału mieszkańców w życiu społecznym gminy.	1. Rozwijanie oferty wolontariatu (szkolnego, senioralnego, akcyjnego). 2. Wzmacnianie roli rad rodziców, rady seniorów, organizacji mieszkańców. 3. Prowadzenie konsultacji społecznych przy ważnych decyzjach gminy (strategia, inwestycje, programy).	- liczba i rodzaj podejmowanych działań (> 2/rok)
4.4 Wykorzystanie kultury, sportu i rekreacji jako narzędzi integracji.	1. Rozwijanie oferty CBK i klubów sportowych jako „miejsc spotkań” różnych grup (dzieci, młodzieży, seniorów, osób z niepełnosprawnościami).	- liczba i rodzaj podejmowanych działań (> 5/rok)

	2. Organizacja cyklicznych wydarzeń integracyjnych (pikniki, rajdy, turnieje, warsztaty). 3. Tworzenie inicjatyw międzypokoleniowych (np. projekty senior–junior, rodzinne imprezy sportowe).	
4.5 Wzmocnienie potencjału organizacji pozarządowych i lokalnych liderów.	1. Systematyczne konkursy ofert z jasnymi priorytetami społecznymi. 2. Wsparcie merytoryczne (szkolenia z pisania projektów, rozliczania dotacji, promocji). 3. Udostępnianie przestrzeni gminnych (sale CBK, szkoły) na działania NGO.	- liczba NGO, które otrzymało wsparcie (>7/rok)
Realizatorzy celów i działań:	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojcieszowie, Urząd Miasta Wojcieszów	
Środki finansowe na realizację celów:	Budżet gminy, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych, europejskich.	
Partnerzy w realizacji celów:	Placówki oświatowe, instytucje kultury, organizacje pozarządowe	
Efekty realizacji celów:	Efekt: zmniejszenie bezrobocia i ubóstwa, wzrost samodzielności ekonomicznej mieszkańców.	
Ramy finansowe:	> 200 000 zł	
Czas realizacji działań:	2026-2030	

Źródło: opracowanie własne

X. System zarządzania, monitoringu i ewaluacji

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojcieszowie będzie pełnił funkcję podmiotu odpowiedzialnego za realizację i koordynację Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wojcieszów na lata 2026-2030. Do jego zadań należeć będzie prowadzenie regularnych działań związanych z monitorowaniem i oceną wdrażanych rozwiązań, w celu sprawdzenia skuteczności podejmowanych inicjatyw oraz oceny, czy zaplanowane cele odpowiadają aktualnym potrzebom i priorytetom społecznym. Celem tych działań będzie również identyfikacja i ograniczenie negatywnych zjawisk społecznych na obszarze gminy.

Proces monitoringu opierać się będzie na zbieraniu i analizie danych dotyczących zrealizowanych lub trwających działań oraz ich wpływu na założone cele Strategii. Zgromadzone informacje pozwolą na wczesne wykrywanie potencjalnych trudności, wdrażanie działań naprawczych oraz ocenę skuteczności przyjętego kierunku działań. Obserwacja realizacji poszczególnych wskaźników umożliwi dokładne określenie osiągniętych rezultatów i ich wpływu na zmniejszenie skali lokalnych problemów społecznych.

Roczne sprawozdanie z realizacji Strategii przygotowuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojcieszowie i przedstawia Burmistrzowi Wojcieszowa do dnia **31 maja każdego roku**.

Raport powinien zawierać:

- analizę wskaźników realizacji celów,
- opis działań podjętych w poprzednim roku,
- wnioski dotyczące potrzeb aktualizacji Strategii lub modyfikacji działań.

Wskaźniki monitorujące powinny określać:

- wartość bazową (rok 2025),
- wartość docelową (rok 2030),
- źródło danych (MOPS, PUP, GUS, ankiety lokalne),
- częstotliwość pomiaru (co najmniej raz w roku).

W procesie oceny stopnia wdrożenia dokumentu zostaną wykorzystane wskaźniki zawarte w Strategii, jak również dane pochodzące z publicznych baz statystycznych i systemów

informacyjnych jednostek realizujących Strategię. Jeśli zajdzie taka potrzeba, przyjęte wskaźniki mogą być aktualizowane, by lepiej odzwierciedlały rzeczywisty przebieg działań.

Podsumowując, działania związane z systematycznym monitoringiem i ewaluacją Strategii mają na celu zapewnienie, że dokument pozostaje aktualny i zgodny z rzeczywistymi wyzwaniami społecznymi występującymi w gminie Wojcieszów.

XI. Spis tabel i wykresów

Spis tabel

Tabela 1 Liczba przestępstw na terenie gminy Wojcieszów w latach 2020-2024	22
Tabela 2 Wykaz organizacji pozarządowych	24
Tabela 3 Liczba bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy w latach 2020-2024	29
Tabela 4 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć wg liczby wypłaconych świadczeń w 2024 r.	33
Tabela 5 Liczba osób korzystających z zasiłków w latach 2020-2024	34
Tabela 6 Powody udzielania zasiłków dla rodzin w gminie Wojcieszów w latach 2020-2024 ..	35
Tabela 7 Liczba świadczeń według głównych powodów udzielania wsparcia w 2024 r.	36
Tabela 8 Liczba rodzin i dzieci korzystających z pomocy w formie dożywiania w latach 2020-2024	37
Tabela 9 Liczba świadczeń opiekuńczych w gminie Wojcieszów w latach 2020-2024	39
Tabela 10 Liczba dzieci w pieczy zastępczej w latach 2020-2024	44
Tabela 11 Liczba rozmów z osobą uzależnioną i członkami rodzin z problemem alkoholowym w latach 2020-2024	45
Tabela 12 Liczba rodzin, w których występuje problem przemocy domowej w latach 2020-2024	46
Tabela 13 Dane z punktu informacyjno-konsultacyjnego w latach 2020-2024	48
Tabela 14 Formy pomocy profilaktycznej i liczba uczestników w latach 2020-2024	49
Tabela 15 Analiza SWOT	53
Tabela 16 Cele operacyjne	59
Tabela 17 Działania w ramach realizacji celu strategicznego 1	63

Tabela 18 Działania w ramach realizacji celu strategicznego 2	64
Tabela 19 Działania w ramach realizacji celu strategicznego 3	67
Tabela 20 Działania w ramach realizacji celu strategicznego 4	69

Spis wykresów

Wykres 1 Liczba ludności na terenie gminy Wojcieszów w latach 2020-2024	12
Wykres 2 Liczba ludności w grupach funkcjonalnych w gminie Wojcieszów w latach 2020-2024	13
Wykres 3 Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi w latach 2020-2024	13
Wykres 4 Przyrost naturalny na terenie gminy Wojcieszów w latach 2020-2024	14
Wykres 5 Saldo migracji w latach 2020-2024	15
Wykres 6 Problemy społeczne wśród dzieci i młodzieży	18
Wykres 7 Liczba udzielonych porad lekarskich w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w latach 2020-2024	19
Wykres 8 Dostęp do opieki zdrowotnej na terenie gminy Wojcieszów	19
Wykres 9 Liczba działań ratowniczo-gaśniczych OPS Wojcieszów w latach 2020-2024	21
Wykres 10 Kwota środków na realizację zadań w zakresie działalności kulturalnej w latach 2020-2024	26
Wykres 11 Kwota środków na realizację zadań w zakresie działalności sportowej w latach 2020-2024	27
Wykres 12 Liczba osób bezrobotnych w gminie Wojcieszów w latach 2020-2024	28
Wykres 13 Podmioty wpisane do rejestru REGON na 1000 ludności w gminie Wojcieszów w latach 2020-2024	30
Wykres 14 Udział podmiotów wyrejestrowanych w ogólnej liczbie podmiotów wpisanych do rejestru REGON w latach 2020-2024	31
Wykres 15 Liczba osób korzystających ze świadczeń na podstawie wydanych decyzji w latach 2020-2024	32
Wykres 16 Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej	32
Wykres 17 Liczba osób korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w latach 2020-2024	33
Wykres 18 Problemy osób z niepełnosprawnością na terenie gminy Wojcieszów	38

Wykres 19 Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych w latach 2020-2024.....	39
Wykres 20 Oferta pomocy dla osób z niepełnosprawnością na terenie gminy Wojcieszów ..	41
Wykres 21 Działania podejmowane w celu aktywizacji osób starszych na terenie gminy Wojcieszów.....	41
Wykres 22 Działania potrzebne do podjęcia w celu aktywizacji osób starszych na terenie gminy Wojcieszów.....	42
Wykres 23 Liczba rodzin korzystających z pomocy asystenta rodziny w latach 2020-2024....	43
Wykres 24 Problem uzależnień na terenie gminy w latach 2020-2024.....	45
Wykres 25 Ocena występowania problemu uzależnień na terenie gminy Wojcieszów.....	46
Wykres 26 Liczba „Niebieskich Kart” na terenie gminy Wojcieszów w latach 2020-2024	47
Wykres 27 Ocena zjawiska przemocy domowej na terenie gminy Wojcieszów.....	47
Wykres 28 Warunki życia na terenie gminy Wojcieszów.....	50
Wykres 29 Poziom zadowolenia z życia na terenie gminy Wojcieszów.....	50
Wykres 30 Ocena poszczególnych uwarunkowań społecznych na terenie gminy Wojcieszów	51
Wykres 31 Działania, które należałoby podjąć, aby przeciwdziałać negatywnym zjawiskom społecznym.....	52

Uzasadnienie

Obowiązek opracowania strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka wynika z art. 16 b i art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1214 z późn. zm.).